

СТЕНОГРАФСКИ ДНЕВНИЦИ

НА

XXII-ТО ОБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

IV РЕДОВНА СЕСИЯ

Брой 69

София, вторникъ, 31 мартъ

1931 г.

72. заседание

Понеделникъ, 30 мартъ 1931 година.

(Открито отъ подпредседателя В. Димчевъ въ 16 ч. 20 м.)

Председателстващъ В. Димчевъ: (Звъни) Обявявамъ заседанието за открито.

(Отъ заседанието отсъствуватъ следниятъ г. г. народни представители: Айвазовъ Любомиръ, Алексиевъ Николай, Ангеловъ Иванъ, Андреевъ Никола, Апостоловъ Драгомиръ, Аретовъ Никола, Басевъ Христо, Баралиевъ Христо, Бечевъ Милко, Бомбовъ Иванъ, Божковъ Борисъ Наковъ, Бояджиевъ Стефанъ, Бояджийски Илия, Бъровъ Димитъръ, Василевъ Ради, Витановъ Добри, Владовъ Никола, Гаговъ Петъръ, Гайладжиевъ Димитъръ, х. Галибовъ Хюсеинъ, Георгиевъ Кимонъ, Георгиевъ Стойчо, Георгиевъ Страшимиръ, Герай Мехмедали, Горневъ Христо, Губидъльниковъ Георги, Дамяновъ Георги Марковъ, Данковъ Георги, Даскаловъ Добри, Дерлипански Димитъръ Джуджевъ Стою, Димитровъ Добри, Димитровъ Стефанъ, Дочевъ Момчо, Драгановъ Василь, Драгневъ Георги, Дрънски Димитъръ, Думановъ д-ръ Никола, Дяковъ д-ръ Цветанъ, Евтимовъ Борисъ, Енчевъ Георги, Златевъ Станю, Ивановъ Димитъръ II, Ивановъ Савчо, Икономовъ Димитъръ, Илиевъ Христо, Инглизовъ Иванъ, Казанджиевъ Иванъ, Калчевъ Панайотъ Тинчевъ, Кацковъ Левъ, Кирпиковъ Иванъ, Клисурски Славейко, Кожаклиевъ Колю, Колевъ Боню, Колевъ Еню, Константиновъ Тома, Кръстевъ Гето, Кулевъ д-ръ Тодоръ, Кулишевъ Георги, Куневъ Кузманъ, Куртевъ Иванъ, Куцаровъ Янко, Кърловъ Стоянъ, Лулчевъ Коста, Маджаровъ Михаилъ, Мангърровъ Димитъръ, Мановъ Христо, Мариновъ Христо, Марковъ Кръстю, Марулевъ Йосифъ, Мечкарски Тончо, Милевъ Милю, Миновъ Петъръ, Митевъ Василь, Митевъ Добри, Михайловъ Иванъ, Миховъ Запрянъ, Молдовъ Янаки, Момчиловъ Миланъ, Мошановъ Стойчо, Некезовъ Тодоръ Димовъ, Неновъ Александъръ, Николовъ Коста, Орошаковъ д-ръ Хараламби, Панайотовъ Петъръ, Пеневъ д-ръ Йовчо, х. Петковъ х. Георги, Петковъ Петко, Поповъ Георги, Пъчевъ Георги, Пийчевъ Стефанъ, Разсукановъ Петко, Сакъзовъ Янко, Семерджиевъ Георги, Славовъ Кирилъ, Смиловъ Боянъ, Стамболиевъ Никола, Стефановъ Димитъръ, Стояновъ Христо, Толевъ Борисъ, Тонковъ Тодоръ, Тончевъ Желю, Узуновъ Ангелъ, Христовъ Кирко Цвѣтковъ, Чакръкчийски Стойне, Ченгелиевъ Антоанъ, Шиваровъ Маринъ, Янгъзовъ Теню, Яневъ Димитъръ и п. Янчевъ Иванъ)

Съобщавамъ на Събранието, че председателството е разрешило отпущъ на следниятъ народни представители:

На г. Павелъ Георгиевъ — 2 дена;

На г. Стою Джуджевъ — 2 дена и

На г. Запрянъ Миховъ — 1 день.

Следва да се разреши отпущъ отъ Събранието на следнитъ народни представители, които сж се ползували вече съ 20-дневенъ отпущъ, а именно:

На г. Хюсеинъ х. Галибовъ — 5 дни и

На г. Борисъ Ецовъ — 1 день.

Който сж съгласни да имъ се разреши исканиятъ отпущъ, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Съобщавамъ на Събранието, че е постѣпилъ отъ Министерството на земледѣлието и държавнитъ имоти законопроектъ за предаване на Главната дирекция за настаняване бѣжанцитъ 52.000 декара земя отъ пресушенитъ дър-

жавни блата въ Карабоазката низина. (Вж. прил. Т. I, № 124)

Тоя законопроектъ ще бѣде разладенъ на г. г. народнитъ представители и поставенъ на дневенъ редъ.

Има думата народниятъ представителъ г. Христо Калайджиевъ.

Х. Калайджиевъ (раб): (Съ превързана глава) Г. г. народни представители!

Д-ръ Н. Чирпанлиевъ (д. сг): Новата спортна форма!

Х. Калайджиевъ (раб): Азъ депозирахъ питане до г. председателя на Камарата, на което не ми е отговорено. Въ връзка съ характера на това питане, вчера се случи една случка, която ме кара да поддържамъ питането си и да искамъ отговоръ.

Вчера, г. г. народни представители въ срѣдата на София стана една срамна сцена, едно престѣпление отъ страна на управляващитъ.

Отъ сговориститъ: А-а-а!

С. Мошановъ (д. сг): Председателстващиятъ Народното събрание не е управляващъ, а Вие отпавяте питането си къмъ него.

Х. Калайджиевъ (раб): Понеже съмъ се отчаялъ отъ г. министра на вътрешнитъ работи, сега съмъ се отнесълъ до г. председателя на Народното събрание.

Вчера отъ Работническата партия бѣше свикано въ театъръ „Хемусъ“ събрание, на което бѣхъ поканенъ да направя изложение по закона за физическото възпитание на българската младежъ и какъ се развиха дебатитъ по него въ Камарата.

Г. г. народни представители! Събранието бѣше разрешено отъ страна на полицейскитъ власти, обаче впоследствие стана ясно, че това разрешение не е било дадено съ друга целъ, освенъ да се устрои капанъ на работническото събрание

Н. Търкалановъ (д. сг): И ти си лисица въ капанъ. Що щешъ тамъ?

Х. Калайджиевъ (раб): Къмъ 10 ч., когато отивахъ на събранието, направя ми впечатление, че цѣлата Дирекция на полицията, хората на Дирекцията на полицията бѣха на мѣстото на събранието.

Отъ сговориститъ: А-а-а!

Х. Калайджиевъ (раб): Това ми направи впечатление, и азъ попитахъ: да не би събранието да е забранено? Отговори ми се, че не е забранено. — Защо сте се събрали всички тукъ? — „То е наша работа“.

Д-ръ Н. Чирпанлиевъ (д. сг): Г. председателю! Какво обяснява? Питане ли прави?

Х. Калайджиевъ (раб): Шушукаше се тукъ-тамъ, че се готвѣла провокация. Къмъ 10½ ч. присѣднихме къмъ събранието. Почнахъ да излагамъ въпроса, и 5 м. не се бѣха

минали, безъ всѣкакво предизвикателство, безъ всѣкакви приказки отъ моя страна, които да предизвикватъ, почнаха да хвърлятъ шишета съ сѣроводородъ, съ съзливни газове; и на протеста отъ страна на събралитѣ се противъ тия провокации, почнаха се още по-силни провокации, като започнаха да хвърлятъ и столове, плювалници и всевъзможни предмети, каквито имъ попаднѣха на рѣцетѣ. Очевидно, целта бѣше да се създаде суматоха, каквато и се създаде, защото се хвърляха столове отгоре върху публиката, и последната започна да бѣга.

Полицайтѣ — може да е имало нѣкои отъ спортната организация, обаче тѣ сѣ били малцина, главното ядро бѣха хора на Дирекцията на полицията — наваѣзоха вътре и почнаха да разгонватъ хората. И какво стана? По стълбѣтѣ надолу — понеже събранието бѣше на втори етаж — нареденитѣ полицаи на групи, посрѣщаха всички които излизатъ навънъ, съ бастуни, юмруци, ритници и пр., и повече отъ 200—300 души минаха по стълбѣтѣ, изложени на побоища. Най-малко на 50 души сѣ счупени главитѣ, а на маса свѣтъ сѣ счупени рѣцетѣ и краката. А долу официалната стража стои и гледа. Предъ нея вървѣха хора съ счупени глави и крака, и тя, вмѣсто да вземе други мѣрки, разгонваше тия, които слизатъ, да не стоятъ на купъ.

Очевидно, това бѣше устроенъ капанъ съ целъ да се създаде тая мръсна сцена, да се направи това престѣпление. Не направиха изключение и съ мене. Още отгоре, отъ сцената ме грабнаха, хвърлиха ме долу и ме забрѣха съ побой. По стълбата сѣщо бѣхъ изложенъ на побой. Главата ми на две мѣста е счупена и цѣлъ бѣхъ облѣтъ въ кръвъ. Всички по улицитѣ се звѣрѣха, какво чудо е станало, и негодуваха. Трѣбваше да отида чакъ въ амбулаторията при църквата „Св. Никола“ въ този студъ, поради което вчера цѣлъ денъ ме болѣше главата отъ простудяване на ранитѣ.

Д-ръ Н. Чирпанлиевъ (д. сг): Имаме работа, г. председателю! Нека направи питане.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Чакайте да чуемъ какво ще каже.

Х. Калайджиевъ (раб): Азъ ви питамъ: при тия мръсни сцени, при тая вандалщина, безъ никакъвъ поводъ, защото сѣмъ приказвалъ, по желанието на работническата организация, по въпроса за физическото възпитание, какъ може да се приказва за парламентаризъмъ и демокрация и да не се почувствува срамъ отъ тия скандални сцени?

Миналата недѣля бѣхъ въ Сливенъ, за да направя предизборно събрание, както правятъ такива всички партии — сѣщинско военно положение: цѣлата стража, всички детективи бѣха блокирали улицитѣ въ града, бѣха арестувани повече отъ 60 души. Щомъ видѣха на група грима души малко по-одърпани, веднага ги арестуваха.

При това положение, азъ, като народенъ представителъ, питамъ председателството на Камарата: въ името на какво ставатъ тия срамни сцени, тия престѣпления? Имамъ ли право на контактъ съ народа и на защита, или нѣмамъ, и следъ всички туй, може ли да се приказва за парламентаризъмъ?

И. Януловъ (с. д): Не сѣ хубави тѣзи работи. Съ тѣзи работи се спомага на комунизма.

Д. Ивановъ I (д. сг): Никакъвъ организиранъ спортистъ не е имало тамъ.

Ц. Табаковъ (зан): Може да се радвате за тази работа, но не зная докъде ще отидемъ, ако вървимъ по тоя пѣтъ. Сѣщото е станало и въ Ловечъ.

Д. Ивановъ I (д. сг): Това, което той казва — че имало спортисти — не е вѣрно.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Пристъпваме къмъ разглеждане на дневния редъ.

Х. Калайджиевъ (раб): Ама, г. председателю, не ми отговорихте на питането!

Председателствуващъ В. Димчевъ: Питането ще се изпрати на надлежния министъръ, за да вземе мѣрки и да Ви отговори.

Пристъпваме къмъ точка трета отъ дневния редъ — **второ четене на законопроекта за извънбюджетенъ (свръх-сметенъ) кредитъ за 1930/1931 финансова година.**

Моля г. докладчика да го докладва.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Г. г. народнии представители! Ще докладвамъ предварително подробната таблица за извънбюджетния (свръхсметенъ) кредитъ за 1930/1931 финансова година, на стр. 4. (Чете):

**„ПОДРОБНА ТАБЛИЦА*
за извънбюджетния (свръхсметенъ) кредитъ за 1930/1931
финансова година.“**

Комисията прие заглавието безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ заглавието на подробната таблица, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете)

**„I. По редовния бюджетъ.
Народно събрание.“**

(Чете § 16 — вж. прил. Т. I, № 118)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 16, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Комисията предвиди новъ § 24 съ следното съдържание: (Чете) „Възнаграждение за нощенъ трудъ на персонала при Народното събрание за всѣко заседание отъ 18 ч. нататкъ, като се смѣта всѣки изработенъ часъ или частъ отъ часа за два, т. е. 2 за 4 изработени часа и пр., и че даватъ право съответно на дневната заплата по таблицитѣ безъ добавъчно възнаграждение за семейно положение . . . 140.000 л.“

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ новия § 24, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 26 — вж. прил. Т. I, № 118)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 26, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете)

„Министерски съветъ.“

(Чете § 30 — вж. прил. Т. I, № 118)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 30, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете)

„Министерство на народното просвѣщение.“

(Чете § 49 — вж. прил. Т. I, № 118)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 49, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 51—вж. прил. Т. I, № 118)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 51, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 58—вж. прил. Т. I, № 118)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 58, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 101—вж. прил. Т. I, № 118)

Комисията увеличи кредита по този параграфъ отъ 1.000.000 л. на 3.000.000 л.

* За текста на подробната таблица приета на първо четене, вж. прил. Т. I, № 118

Председателствуващ В. Димчевъ: Които приематъ новия § 101, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете)

„Министерство на правосъдието.“

(Чете § 43 — вж. прил. Т. I, № 118)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващ В. Димчевъ: Които приематъ § 43, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете)

„Министерство на финанситъ.“

(Чете § 29 — вж. прил. Т. I, № 118)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващ В. Димчевъ: Които приематъ § 29, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 39—вж. прил. Т. I, № 118)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващ В. Димчевъ: Които приематъ § 39, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Комисията прие новъ § 26 съ следното съдържание: „Изплащане изгубени процеси, обезщетение, лихви и разноски по воденето и изпълнението имъ презъ миналитъ и настоящата година по финансовото ведомство; разноски по водене текущи процеси — 680.000 л.“

Председателствуващ В. Димчевъ: Които приематъ новия § 26, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 40—вж. прил. Т. I, № 118)
Въ края на текста на тоя параграфъ комисията прибави думитъ: „и Н. Константиновъ (30.000 л.)“, а общата сума увеличи отъ 48.420 л. на 78.420 л.

Председателствуващ В. Димчевъ: Които приематъ § 40, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 41 — вж. Т. I, № 118)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващ В. Димчевъ: Които приематъ § 41, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете)

„Главна дирекция на пошитъ.“

(Чете § 21 — вж. прил. Т. I, № 118)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващ В. Димчевъ: Които приематъ § 21, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете)

„Министерство на търговията, промишлеността и труда.“
(Чете § 272 — вж. прил. Т. I, № 118)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващ В. Димчевъ: Които приематъ § 272, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете)

„Министерство на общественитъ сгради, пѣтищата и благоустройството.“

Комисията прие новъ § 28 съ следното съдържание: (Чете) „Помощь на храма-памятникъ „Св. Ал. Невски“ — 100.000 л.“

Председателствуващ В. Димчевъ: Които приематъ новия § 28, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 29—вж. прил. Т. I, № 118)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващ В. Димчевъ: Които приематъ § 29, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 38—вж. прил. Т. I, № 118)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващ В. Димчевъ: Които приематъ § 38, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете)

„II. Отдѣленъ бюджетъ на Главната дирекция на желѣзницитъ и пристанищата.“

(Чете новъ § 225А — вж. прил. Т. I, № 118)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващ В. Димчевъ: Които приематъ новия § 225А, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 8 — вж. прил. Т. I, № 118)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващ В. Димчевъ: Които приематъ § 8, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете)

„ЗАКОНЪ“

за извънбюджетенъ (свръхсметненъ) кредитъ за 1930/1931 финансова година.“

Председателствуващ В. Димчевъ: Които приематъ заглавието на законопроекта, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете чл. 1—вж. прил. Т. I, № 118)
Комисията увеличи кредита по точка I отъ 15.399.520 л. на 18.349.520 л.

Председателствуващ В. Димчевъ: Които приематъ чл. 1, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете чл. 2—вж. прил. Т. I, № 118)
Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателствуващ В. Димчевъ: Които приематъ чл. 2, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете чл. 3—вж. прил. Т. I, № 118)
Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателствуващ В. Димчевъ: Които приематъ чл. 3, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете чл. 4—вж. прил. Т. I, № 118)
Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателствуващ В. Димчевъ: Които приематъ чл. 4, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете чл. 5—вж. прил. Т. I, № 118)
Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателствуващ В. Димчевъ: Които приематъ чл. 5, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

*) За текста на законопроекта, приетъ на първо четене, вж. прил. Т. I, № 118.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете чл. 6—вж. прил. Т. I, № 118)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ чл. 6, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранияето приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете чл. 7—вж. прил. Т. I, № 118)

Въ пунктъ 6 въ петия редъ, вмѣсто „и да ѝ даде“, става „и да се даде“.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ чл. 7, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранияето приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете чл. 8—вж. прил. Т. I, № 118)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ чл. 8, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранияето приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете чл. 9—вж. прил. Т. I, № 118)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ чл. 9, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранияето приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете чл. 10—вж. прил. Т. I, № 118)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ чл. 10, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранияето приема.

Пристъпваме къмъ разглеждане точка втора отъ дневния редъ — второ четене законопроекта за бюджета на разнитъ фондове за 1931/1932 финансова година.

Моля г. докладчика да докладва законопроекта.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Г. г. народни представители! Ще докладвамъ предварително подробнитъ таблици къмъ законопроекта за бюджета на разнитъ фондове за 1931/1932 финансова година, а следъ това ще докладвамъ и самия законопроектъ. (Чете)

„Б Ю Д Ж Е Т Ъ“

за приходитъ и разходитъ на разнитъ фондове, управлявани отъ министерствата, съгласно съ чл. 107 отъ закона за бюджета, отчетността и предприятията, за 1931/1932 финансова година.

Министерството на вътрешнитъ работи и народното здраве.*

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ прочетеното заглавие, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранияето приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете фондъ № 1 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този фондъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ фондъ № 1, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранияето приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете фондъ № 2 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този фондъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ фондъ № 2, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранияето приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете фондъ № 3 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този фондъ безъ измѣнение.

* За текста на бюджетопроекта, приетъ на първо четене, вж. прил. Т. I, № 120.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ фондъ № 3, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранияето приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете)

„Министерство на народното просвѣщение.

А. Фондове на завещатели и дарители.“

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ прочетеното заглавие, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранияето приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете фондове № № 1 до 141 включително — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие тѣзи фондове безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Има думата народниятъ представителъ г. Стоименъ Савовъ.

С. Савовъ (д. сг): Г. г. народни представители! На стр. 4 въ № 62 е предвиденъ фондъ, завещанъ отъ Нанчо Поповичъ, съ капиталъ къмъ 1 априлъ 1931 г. 709.955 л.

Който е чель златната книга на дарителитъ въ България, ще знае, че Нанчо Поповичъ е завещалъ 20.000 златни наполеони, внесени въ Българската народна банка въ златна наличностъ. Този фондъ отъ дълги години се управлява отъ училищното настоятелство въ гр. Шуменъ за издържане на учащи се девичи. Въ време на управлението на Рачо Петровъ като министъръ-председателъ този фондъ се иззе отъ училищното настоятелство и сумата се внесе въ Българската народна банка съ чель да се увеличи и да може отъ лихвитъ ѝ — каквато е волята на дарителя — да се издържатъ учащи се девичи отъ Шуменски окръгъ. Като зная, че повече отъ 25 години тѣзи пари стоятъ внесени въ Българската народна банка, азъ констатирамъ, че има една небрежностъ спрямо този фондъ. Тѣ си оставатъ все на сѣщото мѣсто, а съ това се нарушава волята на дарителя.

Съжалявамъ, че го нѣма тукъ г. министърътъ на народното просвѣщение, отъ когото бихъ поискалъ да ми обясни какъ се управлява този фондъ, защото и децата въ Шуменъ знаятъ за съществуването на този фондъ и всѣка година ученицитъ отъ I до VIII класъ присѣдствуватъ на молебена, който се прави предъ паметника на дарителя въ гр. Шуменъ. Този паметникъ е много хубавъ, но, за голѣмо съжаление, днесъ той е оставенъ откритъ и, за срамъ на България и Министерството на просвѣтата, се замърсява.

Азъ искамъ да зная кой разполага съ тѣзи пари и за какво се употребяватъ. Тѣ не се ли валоризираха? Не бѣха ли внесени въ други банки? Ето на, че въ Шуменъ има и други дарители. Единъ е на пътъ да подари едно здание за народното здраве; другъ подари срѣдства на общината за канализация и сега иска да подари известни суми за пошитъ и телеграфитъ, но като вижда по какъвъ начинъ се унищожава желанието на хората и какво става съ фонда Нанчо Поповичъ, най-голѣмиятъ благодетелъ по народната просвѣта, може би ще се откаже отъ своето намѣрение.

Азъ моля г. докладчика да каже какво става съ този фондъ.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Г. Савовъ! Фондоветъ се управляватъ съгласно волята на ония, които сѣ ги завещали. Никакво изключение; никакво отклонение отъ тая воля не може да стане. Вие казвате, че тая завещателъ завещалъ 20.000 златни лева навремето. Както виждате, капиталътъ на тая фондъ сега е 709.955 л., значи, завещаната сума е валоризирана, а лихвата, която се получава отъ тая сума — 73.854 л. — всѣка година се записва въ разхода на фонда и се разходва споредъ волята на завещателя.

С. Савовъ (д. сг): Не е валоризирана сумата.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Койго не разходва сумитъ съгласно волята на завещателя, ще бжде отговоренъ.

С. Савовъ (д. сг): Завещани сѣ не 20 хиляди лева, а 20 хиляди наполеона.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Не е възможно.

С. Савовъ (д. сг): Тия пари трѣбваше да станатъ нѣколко милиона досега, отъ които можеше да се построи една девическа гимназия въ Шуменъ. Ние виждаме въ свръхсмѣтния кредитъ, който току що бѣ гласуванъ, че за Шуменската гимназия се отпускатъ 1.000.000 л. само за основитъ.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Ако сѣ завещани 20.000 наполеона, само лихвата имъ днесъ щѣше да бѣде 600—700 хиляди лева.

С. Савовъ (д. сг): Завещани сѣ 20.000 наполеона.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Значи, споредъ Васъ -- 400.000 златни лева.

С. Савовъ (д. сг): Отъ Романия сѣ внесени тия пари. Това го знаятъ всички професори. Всички хора, които четатъ, знаятъ отъ „Златната книга на дарителитъ по народната просвѣта“ какъ сѣ завещани тия пари.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ бюджетитъ на фондоветъ на завещатели и дарители по Министерството на народното просвѣщение отъ № 1 до 141 безъ измѣнение, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете)

„Б. Фондъ „Социално и културно подпомагане на учителитъ въ народнитъ училища.“

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ прочетеното заглавие, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Приходи. (Чете § 1 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 1, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 2 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 2, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 3 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 3, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 4 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 4, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 5 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 5, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 6 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 6, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Разходи. (Чете § 1 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията зачеркна въ този параграфъ думитъ „длъжноститъ на които произхождатъ или сѣ приравнени къмъ учителскитъ“.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 1, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 2 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 2, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 3 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията залича въ този параграфъ думитъ „както и за погребение на последнитъ.“

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 3, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 4 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 4, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 5 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 5, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 6 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 6, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Комисията залича § 7. § 8 става § 7. (Чете го — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 8, който става § 7, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): § 9 става 8. (Чете го — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 9, който става § 8, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): § 10 става § 9. (Чете го — вж. прил. Т. I, № 120)

По този параграфъ не се предвиждатъ никакви суми.

§ 11 става § 10. (Чете го — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 11, който става § 10, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете)

„Б. Фондъ „Учителски заплати“.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ прочетеното заглавие, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Приходи. (Чете § 1 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 1, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 2 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 1, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Комисията прие този параграфъ безъ измѣненіе

Председателствуващъ В. Димчевъ: Конто приематъ § 1, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 2 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ изменение.

Председателстващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 2, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 3 — вж
прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣненіе.

Председателстващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 3, моая, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 4 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателстващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 4, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 5 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателстващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 5, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 6 — вж. прил. Т I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателстващ В. Димчев: Които приемат
§ 6, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието
приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 7 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателстващъ В. Димчевъ: Конто приематъ
§ 7. моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието
приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Комисията прие обяснителната таблица на сѣщия фондъ безъ измѣнение.

Председателстваващ В. Димчев: Които приематъ обяснителната таблица, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д сг): (Чете)

„Фондъ „Домъ на Иванъ и Мари Ев. Гешови“, въ
гр. София“.

Председателстващъ В. Димчевъ: Които приематъ прочетеното заглавие, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Приходи. (Чете
§ 1 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателстваващ В. Димчев: Които приемат
§ 1, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието
приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 2 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателстваващ В. Димчев: Които приемат
§ 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието
приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 3 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ изменение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ
§ 3, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събраниято
приема.

Докладчикъ С. Момановъ (д. ст): Разходи. (Чете § 1 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣненіе.

Председателстваващ В. Димчев: Които приемат
§ 1, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Съборното
приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 2 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣненіе.

Председателстваващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 2, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчикъ С. Мшавовъ (д. сг): (Чете § 3 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣненіе.

Председателстваващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 3, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Комисията прие обя-
вителната таблица за личния съставъ при сѣщия фондъ
безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ обяснителната таблица, моля, да вдигнатъ рѣка Мпозинство. Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете)

„Министерство на финанситѣ.

„Фондъ за пенситѣ за изслужено време“.

Председателстващъ В. Димчевъ: Които приематъ прочетеното заглавие, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг); А. Редовни приходи.
(Чете § 1 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣненне.

Председателстваващ В. Димчев: Които приемат § 1, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мешановъ (д. сг): (Чете § 2 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията увеличи прихода по този параграфъ отъ 15.000.000 на 20.000.000 л.

Председателстващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 2, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣзка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 3 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателстваващ В. Димчев: Които приемат § 3, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 4 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣненне.

Председателствуващ **В. Димчев:** Които приемат
§ 4, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрание-
приема.

Докладчикъ С. Мошанскъ (д. сг): (Чете § 5 — вж прил. Т. I, № 120)
Комисията увеличи прихода по този параграфъ отъ 15.000.000 на 20.000.000 л.

Председателстващ В. Димчев: Които приемат § 5, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 13 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 13, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 14 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 14, моля, да вдигнатъ рѣка Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 15 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 15, моля, да вдигнатъ рѣка Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 16 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 16, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 17 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 17, моля, да вдигнатъ рѣка Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Въ обяснителната таблица за разходите за личния съставъ на фонда за пенсиятъ за изслужено време месечната заплата на инспекторитъ по пенсиятъ отъ 5 950 л. става 6 800 л., годишната заплата едному — отъ 71 400 л. става 81 600 л., а общиятъ кредитъ — 214 200 л. става 244 800 л.; месечната заплата на счетоводителя отъ 5 950 л. става 6 800 л., а годишната — отъ 71 400 л. става 81 600 л.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ обяснителната таблица, съ докладванитъ измѣнения, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете)

„Фондъ „Общински налози“.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ заглавието, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Приходи (Чете)

„А. Общински налогъ върху вносни стоки“.

(Чете § 1 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 1, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 2 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 2, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 3 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 3, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 4 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията увеличи сумата по този параграфъ отъ 192 000.000 л. на 202.000.000 л.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 4, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете)

„Б. Общински налогъ върху мѣстни стоки“.

(Чете § 5 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията увеличи сумата по този параграфъ отъ 40.000.000 л. на 45 000.000 л.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 5, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 6 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията намали сумата по този параграфъ отъ 18.000.000 л. на 10.000 000 л.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 6, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 7 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията намали сумата по този параграфъ отъ 20.000.000 л. на 18.000.000 л.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 7, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 8 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията намали сумата по този параграфъ отъ 70.000.000 л. на 65.00.000 л.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 8, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 9 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 9, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 10 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 10, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 11 — вж. прил. Т. I, № 120).

Комисията намали кредита по този параграфъ отъ 5.000.000 л. на 4.00.000 л.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 11, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 12 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията увеличи кредита по този параграфъ отъ 2.000 000 л. на 3 000.000 л.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 12, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Разходи. (Чете Глава I, — § 1 — вж. прил. Т. I, № 120)

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 1, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете Глава II, § 2 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствувашъ В. Димчевъ: Които приематъ § 13, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 14 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ изменение.

Председателстваващ В. Димчев: Които приемат § 14, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 15 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 15, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете Глава III, § 16 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствувашъ В. Димчевъ: Който приема
§ 16, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието
приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 17 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 17, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Декладчикъ С. Мошановъ (д. ст): (Чете § 18 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателстващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 18, моля, да вдигнатъ рѣка: Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 19 — вж. прил. Т. I, № 120)

Въ края на текста на този параграф след думите „до постройката на министерството“ се поставя точка и запетая и след това следват думите „за разности по пресяването и наемъ за временно помѣщение на сѣщото“.

Председателстващ В. Димчев: Които приемат § 19, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 20 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателстваващ В. Димчев: Които приемат
20, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието
приема.

Докладчикъ С. Мошakovъ (д. сг): (Чете § 21 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣненне.

Председателстващъ В. Димчевъ: Които приематъ 21, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателстващ В. Димчевъ: Който приема
22. моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието
приема.

Докладчикъ С. Мошаноеъ (д. сг): Въ объяснителната таблица комисията увеличи месечната заплата на ревизора по общинския налогъ отъ 6.375 л. на 6.800 л.

Председателстващъ В. Димчевъ: Които приематъ бюксителната таблица, заедно съ поправката, както се до-
кладва, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събраието
приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете)

„Фондъ „Откупване облигации отъ външнитъ държавни заеми“

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ заглавието, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете фондъ № 1 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този фондъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ фондъ № 1, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете)

„Фондъ „1% евентуални загуби отъ заемитъ, отпущнати отъ Б. з. банка подъ гаранция на държавата“.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ заглавието, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете фондъ № 1 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този фондъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ фондъ № 1, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете)

„Фондъ „1% евентуални загуби отъ заемитъ, отпущнати на пострадалитъ отъ наводнение презъ 1921 г. въ Сливенъ“.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ заглавието, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете фондъ № 1 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този фондъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ фондъ № 1, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете)

„Фондъ „1% за покриване евентуалнитъ загуби отъ заемитъ на пострадалитъ отъ разбойническитъ ядра презъ месецъ декемврий 1922 г.“

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ заглавието, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете фондъ № 1 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този фондъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ фондъ № 1, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете)

„Фондъ „Заеми на общинитъ за водоснабдяване, освѣтление и благоустройство“.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ заглавието, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Приходи (Чете § 1 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 1, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 2 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 2, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Разходи. (Чете § 1 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 1, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 2 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 2, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете)

„Министерство на търговията, промишлеността и труда. „Фондъ „Д-ръ Василияди“.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ прочетеното заглавие, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете фондъ № 1 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този фондъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ фондъ № 1, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете)

„Фондъ „Обществени осигуровки“.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ прочетеното заглавие, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Приходи. (Чете)

„Глава I.

Осигуровка „Злополука“.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ заглавието на глава I, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 1 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 1, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете)

„Глава II.

Осигуровка „Болезнь и майчинство“.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ заглавието на глава II, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 2 — вж. прил. Т. I, № 120)

Въ пунктъ г отъ текста на този параграфъ комисията направи следнитъ измѣнения: следъ думитъ „отъ държавата“ се поставя точка. Следващитъ думи „по сключени бюджети за“ и т. н. ставатъ новъ пунктъ д — печатна погрѣшка.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 2, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 9 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 9, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 9а — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 9а, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете)

„Глава III.

Осигуровка „Инвалидность и старостъ“.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ заглавието на глава III, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 10 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 10, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 11 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 11, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 12 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 12, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете)

„Глава IV

Осигуровка „Безработица“.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ заглавието, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 13 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Има думата народниятъ представителъ г. Илия Януловъ.

И. Януловъ (с. д): Г. г. народни представители! Вие знаете, че въпросътъ за безработицата вълнува и Парламента, и обществото. Имахъ вече случая не веднѣжъ да подчертая, че събранитѣ суми въ този фондъ сѣ 72.000.000 л. Вънъ отъ това всѣка година има възможность съ редовность на книжкитѣ да се събиратъ най-малко 35—40 милиона лева. Вие виждате, че въ § 13 се предвиждатъ само 7.000.000 л. за подпомагане на безработнитѣ. Азъ намирамъ, че тая сума е съвършено малка и заради туй правя предложение, щото и тя да бѣде най-малко 20.000.000 л. Смятамъ, че съ тая сума ще може да се даде съответната помощъ поне на 15—20 хиляди души безработни. А вие знаете, че безработнитѣ въ България достигатъ до 40 хиляди души. Вънъ отъ това нѣма никаква загуба за държавата.

Министъръ Д. Мишайковъ: Това е нова цифра — 40 хиляди души безработни!

И. Януловъ (с. д): Новата цифра е цифрата на г. министра на финанситѣ — 37.800.

Министъръ В. Молловъ: Къмъ 1 януарий.

Министъръ Д. Мишайковъ: А къмъ 1 мартъ е 29.000.

И. Януловъ (с. д): Това не е вѣрно. Оставете.

Министъръ Д. Мишайковъ: Вие заблуждавате, г. Януловъ!

И. Януловъ (с. д): Азъ не заблуждавамъ.

Министъръ Д. Мишайковъ: Вие заблуждавате. Трѣбза факти да изнесете.

И. Януловъ (с. д): Въ експозето на г. министра на финанситѣ е дадена тая цифра.

Министъръ В. Молловъ: За 1 януарий.

И. Януловъ (с. д): Защо се вълнувате?

Министъръ Д. Мишайковъ: Какъ да не се вълнувамъ? Въ три различни случаи изнасяте три различни цифри!

И. Януловъ (с. д): Азъ ви цитирамъ ваши цифри. Съжалявамъ, че се прави по това споръ, когато нѣма мѣсто за никакъвъ споръ. Въ експозето на г. министра на финанситѣ фигурира цифрата 37 хиляди. Въ експозето на г. министра на търговията се казва 29 хиляди души на 1 мартъ. Това сѣ цифри, които вие ги казвате, азъ не ги казвамъ. Само че трѣбваше да изтѣрпите една секунда, за да чуете, че цитирамъ цифрата на г. министра на финанситѣ, а следъ това, че цитирамъ и вашата цифра. Когато вие ги казвате 37 хиляди, когато и азъ повтарямъ 37 хиляди, върши ли се нѣкаква грѣшка? Абсолютно никаква грѣшка не се върши. Но когато признавате, че за 3 месеца варира въ 37 хиляди, азъ мога да говоря, че сѣ кръгло между 30 и 40 хиляди.

Министъръ Д. Мишайковъ: 37 хиляди сѣ за миналото време. Сега цифрата е 29.800, а г. Януловъ отива на 40.000! Азъ не мога да разбира тая логика!

И. Януловъ (с. д): Азъ ще Ви кажа.

Министъръ В. Молловъ: Ще дадемъ помощъ на 10 хиляди души повече! Когато въ бъдеще ще даваме на дѣдо и на баба по 500 л. месечно, както иска проекта на г. Янулова, ще дадемъ и на тѣхъ!

И. Януловъ (с. д): Имайте малко търпение. Вие сами бѣхте, който казахте, че сега сѣ спаднали на 29 хиляди и има тенденция за спадане на тия безработни, които сѣ сезонни, но има една тенденция за увеличение на конюнктурнитѣ безработни. Въ собственото си експозе, г. министре, казахте това.

Министъръ Д. Мишайковъ: Кое то сѣмъ казалъ, го поддържамъ, но не мога да понасямъ неточности.

И. Януловъ (с. д): Азъ сѣмъ много точенъ въ цифритѣ, за да не може на менъ да се правятъ такива възражения. Значи, вашитѣ цифри сѣ 37 хиляди и 29 хиляди, но ако питате насъ, не сѣ толкова безработнитѣ, тѣ сѣ повече. Ако включимъ и безработнитѣ занаятчи и земледѣлски работници, числото на безработнитѣ възлиза на 50 хиляди, но, за да бѣда точенъ, цитирамъ вашитѣ цифри, и то 37.800 безъ да закрѣглявамъ. И за да видите, че всѣко енервиране е ненуждно, ви казвамъ: да допустнемъ, че въ бъдеще безработнитѣ нѣма да бѣдатъ 37—40 хиляди, а спаднатъ на 29 хиляди, или спаднатъ на 20 хиляди, въпрѣки това, че вие, г. министре, смятате, че конюнктурната безработица се увеличава, или спаднатъ на 15 хиляди души. Направете тогава смѣтка и ще видите, че този кредитъ е недостатъченъ. Безъ съмнение, ние въ Парламента не сме господари напълно на тѣзи суми. Това сѣ суми, събирани отъ работници, работодатели и държава. И не стига дѣто държавата дължи 150.000.000 л. на фонда и не внася своята вноски, но ние тукъ, въ Народното събрание, които имаме привилегията да се занимаваме съ бюджета на събранитѣ суми по смѣтка „безработица“, се скѣпимъ въ отпускането на съответния кредитъ. Въ дадения случай ние не гласуваме да се отпусне единъ кредитъ по редовния бюджетъ на държавата, а само казваме какъво да се даде отъ събранитѣ суми отъ вноскитѣ на работницитѣ и работодателитѣ за подпомагане на безработнитѣ, съ което само по себе си ние изпълняваме една работа на контролъ. И като из-

пълнявам една работа на контрол, азъ казвамъ, че тази сума е недостатъчна. Азъ зная, че ще ми се направи възразението, че миналата година тази сума е била 3.000.000 л., а тази година, за да вървимъ постепенно, е увеличена на 7 милиона лева. Е добре, но при тѣзи данни за безработицата — наши данни, ваши данни — вие виждате, че тая сума ще бѣде недостатъчна, и понеже увеличението ѝ не може да предизвика никакво влошаване на бюджета, защото вие не можете да изразходвате отъ тази сума и една стотинка повече или по-малко, отколкото се следва да се изразходва, споредъ представенитѣ редовни книжки на действително безработни, азъ казвамъ, че това е само вписване на единъ счетоводенъ кредитъ, съ който, обаче, се развързватъ рѣцетъ на министра на търговията. И азъ искамъ само това — Министерството на търговията да бѣде съ развързани рѣцетъ въ това отношение.

Заклучавамъ. Ако вие упорствувате да не се увеличи кредитътъ отъ 7.000.000 л. на 20.000.000 л. — нѣщо, за което азъ до 2 ч. следъ обѣдъ настоявахъ въ бюджетарната комисия — тогава, г. министре, азъ Ви питамъ: какво бихте направили Вие, ако се обмислятъ не моитѣ, а Вашитѣ думи, че конюнктурната безработица се увеличава и безработнитѣ се увеличаватъ, и тия 7 милиона лева не Ви стигнатъ? Тогава азъ Ви моля поне да направите една декларация, че въ такъвъ случай Вие ще внесете законопроектъ за свръхсѣмътенъ кредитъ въ кръга на тия 20.000.000 л.

Г. г. народни представители! Мене ми е много ясно защо ставатъ нѣкои енервирания и недоразумения. Споримъ за живи цифри, споримъ за една статистика, която мѣчно могатъ да установятъ точно и въ Съединенитѣ щати, и въ Франция, и въ Германия. Азъ се радвамъ, че по отношение броя на безработнитѣ у насъ, ние можемъ да се приближимъ — за разлика отъ групата на комунистѣтѣ, които говорятъ за стотини хиляди безработни — дотолкова, че нашата цифра за безработнитѣ да се различава отъ вашата съ 3.000: вие казвате, че сѣ 37 хиляди, а ние казваме, че сѣ 40.000 въ индустрията.

Г-да! Подпомагайки на безработнитѣ, засилвайки социалнитѣ функции на държавата, съ това ние най-добре отклоняваме работницитѣ и народнитѣ маси отъ онова желание, отъ онова настроение за бунтъ, за революция, за незаконност и по този начинъ най-добре възпитаваме въ единъ легаленъ, въ единъ социаленъ духъ българския народъ. И затова азъ много настоявамъ и моля г. министра на търговията или да се съгласи съ моето предложение, щото кредитътъ за полпомагане безработнитѣ да се увеличи на 20.000.000 л., безъ да споримъ върху това — сѣтамъ, че достатъчно спорихме — или поне да направи декларация, че въ случай, че тази сума не достигне — гова нѣма да зависи нито отъ менъ, нито отъ него, нито отъ самата сума, а ще зависи отъ броя на представенитѣ редовни осигурителни книжки — въ такъвъ случай той, или неговиятъ наследникъ, въобщо Министерството на търговията, респ. Министерството на финанситѣ, се задължава да внесе законопроектъ за свръхсѣмътенъ кредитъ, за да не се намѣримъ въ положението предвидениятъ кредитъ да не стигне.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Има думата народниятъ представителъ г. Никола Мушановъ.

Н. Мушановъ (д): Г. г. народни представители! Азъ не мога да взема участие въ спора между г. министра на търговията и г. Януловъ относително точната цифра на безработнитѣ у насъ, но мене ми се чини, че тоя споръ е излишенъ, защото сѣтамъ, че Министерството на търговията би трѣбвало да знае положително броя на безработнитѣ у насъ, особено броя на онѣзи, които могатъ да се ползватъ, като безработни, отъ облагитѣ на съответния законъ.

Министъръ Д. Мишайковъ: Първото се знае повече, отколкото второто.

Н. Мушановъ (д): Мене тукъ не ми трѣбватъ цифри съ математическа точностъ, защото то не е и важно.

Министъръ Д. Мишайковъ: Г. Мушановъ! Ние знаемъ броя на работницитѣ, които сѣ се обвърнали да търсятъ работа чрезъ бюрата за настаняване; знаемъ и броя на работницитѣ, които сѣ били настанени; знаемъ и броя на работницитѣ, на които е била дадена помощъ. За минало време това се знае, и въ речта си преди нѣколко дена тукъ азъ дадохъ всички цифри.

Н. Мушановъ (д): Все-таки има единъ фактъ, който констатира въ всички — че въ България съществува гова обществено зло, безработицата, отъ което страдатъ всички

индустриални държави, само че у насъ то е въ по-малкъ размѣръ. Другитѣ държави, които има да се справятъ съ това обществено зло, предвиждатъ въ своитѣ бюджети съ милиарди лева, за да се борятъ съ безработицата. За щастие, безработицата у насъ не е тѣй голѣма, както въ чужбина.

Н. Петковъ (раб): Въ центъра на града не е голѣма, но въ крайнитѣ квартали на София, въ селата, въ паланкитѣ?

Н. Мушановъ (д): Ти, приятелю, като отидешъ на нѣкое събрание въ работнически клубъ, ще приказвашъ тѣй, но тукъ трѣбва сериозно да диришъ причинитѣ.

Н. Петковъ (раб): Трѣбва да Ви опровергая: причинитѣ сѣ въ днешния буржоазенъ строй.

Министъръ Д. Мишайковъ: Г. Петковъ въ своето питане за безработицата казва, че безработнитѣ въ България сѣ 150—200 хиляди души, а споредъ преброяването на населението въ 1926 г., общиятъ брой на наемнитѣ работници и на работницитѣ въ индустриалнитѣ и други предприятия възлиза на 140 и нѣколко хиляди души.

Н. Петковъ (раб): 600.000 души сѣ.

Министъръ Д. Мишайковъ: По коя статистика, г. Петковъ? Кажете ми.

Н. Петковъ (раб): Вие бронте само ония заведения, въ които има по 10 души работници.

Министъръ Д. Мишайковъ: Ама кажете ми по коя статистика?

Н. Петковъ (раб): Попчитайте г. Януловъ.

Министъръ Д. Мишайковъ: Защо ще питамъ него?

Н. Петковъ (раб): Той казва, че сѣ 600.000 души. Ние отъ него знаемъ, че сѣ толкова.

И. Януловъ (с. д): 600.000 души сѣ — занаятчийски и други.

Министъръ Д. Мишайковъ: Всички занаятчийски работници, всички работници въ индустрията, всички работници въ търговията, безъ земеделскитѣ работници, сѣ 140 и нѣколко хиляди души, кръгло 150 хиляди души.

И. Януловъ (с. д): Не сѣ 140.000.

Н. Петковъ (раб): Нѣма ли и други работници?

Министъръ Д. Мишайковъ: Какви други?

Н. Петковъ (раб): Заети въ бакалници, кръчми, търгозски учреждения и др.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Г. министърътъ говори за официалната статистика — преброяването въ 1926.

Н. Мушановъ (д): Изглежда, че нѣмаме точна статистика. (Къмъ Н. Петковъ) Азъ не зная дали въ Вашата статистика за броя на безработнитѣ не влизате и Вие и вашитѣ другари въ Народното събрание.

Н. Петковъ (раб): Защо да влизаме?

Н. Мушановъ (д): Питамъ Ви: бидейки народенъ представителъ, дали влизате въ безработнитѣ или не?

Н. Петковъ (раб): Утре съмъ безработенъ.

Н. Мушановъ (д): Г. г. народни представители! Безспорно, азъ не съмъ отъ тия, които поддържатъ теорията на негова милостъ (Сочи Н. Петковъ), отъ крайната лѣвица, които искатъ или всичко, или нищо. Напротивъ, ние се стремимъ съ срдѣствата, които имаме, да облекчимъ, да излѣкуваме констатираното обществено зло — безработицата. Нито вие го излѣкувахте въ вашата болшевишка Русия, . . .

Н. Петковъ (раб): 300.000 души сѣ тамъ.

Н. Мушановъ (д): . . . нито другаде хората сѣ го излѣкували радикално, и ние ще се стремимъ да го лѣкуваме дотолкова, доколкото можемъ.

Думата ми е, че това зло, безработицата, съществува и въ нашата страна, и ще тръбва сериозно да се помисли върху въпроса, който се изнася тукъ. Миналата година помощта за безработните бѣше 3.000.000 л. Сега тя се увеличава и се повече отъ удвоява въ сравнение съ миналата година — предвиждатъ се 7.000.000 л. Това е добре. Но ако броятъ на безработните е по-голямъ и тази сума отъ 7.000.000 л. нѣма да бѣде достатъчна да бждатъ тѣ подпомогнати, повелителенъ дългъ на народното представителство е да погледне сериозно на този въпросъ и да увеличи кредита, ако може.

Г. г. народни представители! Приказваме за демокрацията, и прави сѣмъ тия, които постоянно ни атакуватъ. Една демокрация дължи да даде поне насѣщния хлѣбъ на всички членове на държавата. Обществено, социаленъ дългъ е държавата да подпомогне всички онѣзи, които сѣмъ безработни, да направи съществуващите имъ по-добро, да го облекчи. Ние сме въ началото на това обществено зло. Нека се надѣваме, че при стопанската структура на нашата страна безработицата нѣма да вземе такива широки размѣри, каквито е взела въ индустриалните страни. Но колкото и малко да сѣмъ безработните у насъ, трѣбва да се грижимъ да ги задоволяваме, за да не могатъ нѣкои господа отъ крайната лѣвица да парадиратъ и да хвърлятъ съмнение, че тукъ нѣма хора, които да мислятъ, които да се грижатъ за безработните, освенъ тѣхъ. Напротивъ, ние трѣбва да покажемъ, че има хора, които мислятъ за безработните по-сериозно отъ тѣхъ и че тия господа отъ крайната лѣвица само дрънкатъ и никога не искатъ да се направи нѣщо, защото колкото повече се прави нѣщо въ областта на социалната справедливостъ, толкова повече тѣхъ ги боли.

Ето защо азъ бихъ молилъ г. министра на търговията кредитътъ по този параграфъ да се увеличи отъ 7 на 10 или 20 милиона лева, за да се подпомогне всѣки безработенъ.

Н. Петковъ (раб): Нашето становище е следното: на всѣки безработенъ да се дава 2.000 л. месечно и за всѣки неработоспособенъ членъ отъ семейството на безработния да се даватъ още по 200 л. На всѣки безработенъ, който е принадлежалъ 6 месеца къмъ фонда, трѣбва да се гарантира прехраната. Държавата е длъжна да има точна статистика на безработните и на всѣки безработенъ да подпомага.

Председателстващъ В. Димчевъ: Има думата г. докладчикътъ.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. ср): Г. г. народни представители! При разискването на фонда „Обществени осигуровки“ на първо четене, по осигуровката „Безработица“ за размѣри и начина на подпомагането на безработните, г. министърътъ и азъ се обяснихме съ г. Януловъ напълно. На г. Януловъ тази сутринъ въ бюджетарната комисия сѣщо се дадохъ пълни освѣтления, които го задоволиха, обаче той сега почва пакъ отъ а, б по този въпросъ.

И. Януловъ (с. д): И тамъ направихъ сѣщото предложение, но не се прие.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. ср): Моля ви се. Трѣбва да се прави разлика между помощъ на безработенъ и осигуровка срещу безработица. Осигуровката за безработица дава право на работниците да получаватъ известна сума само при точно опредѣлени условия отъ закона. А тѣ сѣмъ, че работникътъ, който е осигуренъ задължително при фонда, трѣбва да има работническа книжка и въ продължение на 52 седмици последователно да е участвувалъ въ този фондъ. Само тогава за него се поражда правото да получи помощъ, която сега ние увеличихме на 25 л. дневно. Като имаме предъ видъ досега явилитъ се работници да търсятъ помощта на фонда, и че отъ 1 мартъ т. г. числото на безработните е намаляло вследствие на премахането на сезонната безработица въ тютюневото производство и въ строителството, ние смѣтаме, че сумата 7 милиона лева, която сега предвиждаме, ще стигне и ще остане. Но ако, не дай, Боже, стопанските условия въ страната така се влсшатъ, че безработицата се засили до размѣри, които сега не можемъ да предвидимъ, никой не може да откаже правото на безработните да получаватъ своята помощъ. Ако кредитътъ, предвиденъ въ този размѣръ, бѣде изчерпанъ, това поражда правото на искане извънбюджетенъ кредитъ, защото се касае за осигуровка за безработица, а не се касае за даване на помощи, които преставатъ, щомъ кредитътъ за тѣхъ се изчерпи. Така че страхъ въ това отношение нѣма. Цифрата тукъ по-скоро е пока-

зателна, отколкото изчерпателна — следъ като се свърши, да не може да се увеличава.

Председателстващъ В. Димчевъ: Има думата г. министърътъ на търговията, промишлеността и труда.

Министъръ Д. Мишайковъ: Г. г. народни представители! По въпроса за безработицата азъ имамъ случая да говоря въ изложението си, което направихъ по поводъ на първото четене на бюджетопроекта на фондовете. Днесъ въпросътъ се повдигна отново въ бюджетарната комисия и тукъ. Министерството на търговията е предвидило за бюджетната 1931/1932 г., като помощъ за осигуренитъ отъ безработица, една сума два пѣти по-голяма, отколкото миналата година. При изчисляването на тази сума Министерството е изхождало не отъ настоящия брой на безработните, но отъ вѣроятния брой на правоимащите да се ползватъ отъ тази застраховка. Дай, Боже, стопанските условия на страната да бждатъ такива, че тия 7 милиона лева, които сѣмъ предвидени, да стигнатъ и да артисатъ. Обаче ако стопанската криза се засили, ако безработицата се засили . . .

Н. Петковъ (раб): (Казва нѣщо)

Министъръ Д. Мишайковъ: Г. Петковъ! Азъ не съмъ толкова компетентенъ, колкото Васъ, не мога да предпричамъ тия работи. — . . . ако, повтарямъ, стопанската криза се засили и вследствие на това безработицата вземе по-големи размѣри, че този кредитъ отъ 7 милиона да не бѣде достатъченъ, азъ заявявамъ отъ името на Министерството на търговията — не отъ името на министра на търговията — че този кредитъ ще бѣде допълненъ съ необходимитъ суми, за да могатъ да се посрещнатъ най-насѣщните нужди на осигуренитъ. Мисля, че при тия условия ще бѣде хубаво, ако Народното събрание се съгласи да гласува параграфа тѣй, както е, като има предъ видъ, че въ случай на нужда тази сума ще бѣде засилена съ допълнителенъ кредитъ.

Председателстващъ В. Димчевъ: Има думата народниятъ представител г. Илия Януловъ.

И. Януловъ (с. д): Следъ направеното заявление отъ страна на г. министра на търговията, че следъ изчерпването на сумата 7 милиона лева, допълнително, въ случай на нужда, ще се даде до 20 милиона лева, само по себе си се разбира, че предложението ми нѣма защо да се гласува. Мога само да благодаря на г. министра за тази декларация.

Председателстващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 13, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. ср): (Чете § 13а — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателстващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 13а, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. ср): (Чете)

„Глава V.

Общи разности“.

Председателстващъ В. Димчевъ: Които приематъ заглавието на глава V, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. ср): (Чете § 14 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателстващъ В. Димчевъ: Има думата народниятъ представител г. д-ръ Владимиръ Руменовъ.

Д-ръ В. Руменовъ (мак): (Отъ трибуната) Г. г. народни представители! Когато тоя бюджетъ бѣше поставенъ на първо четене, не мислѣхъ да вземамъ думата, не че нѣма какво да каже единъ лѣкаръ, когато се приема бюджетътъ на фонда „Обществени осигуровки“, когато се приема бюджетътъ по контролата за хигиената на труда въ държавата, но затова, защото отъ това, що виждамъ да става тукъ при приемането на бюджетитъ, съмъ съ мисълта, че не заслужава да се излиза да се говори. Тази година прие-

маме бюджетитъ така, както ни се представятъ, и колчемъ нѣкой отъ насъ направи нѣкое предложение даже и най-целесъобразното, се отговаря: не може, това е решено и никакви промѣни не могатъ да ставатъ! Но все пакъ азъ останахъ съ надеждата, че въ бюджетарната комисия ще мога да помоля г. министъра да внесе нѣкои подобрения, които азъ, като лѣкаръ, считамъ, че трѣбва да бждатъ направени въ бюджетопроекта. Това, обаче, за съжаление, не стана, защото и тамъ не бѣхъ изслушанъ, както трѣбва.

Съ тоя бюджетъ се внесе една рационализация, създава се единъ новъ институтъ — лѣкари-инспектори и въ централното управление, и въ отдѣлитѣ. Отлична идея. Не остава, освенъ да похваля и да поздравя г. министъра, защото действително се е вслушалъ въ компетентността по въпроса и е предвидѣлъ и въ централното управление, и въ отдѣлнитѣ инспекции, навсѣкѣде, инспектори-лѣкари. Но, за съжаление, както повечето пѣти става у насъ, отъ подробноститѣ въ тоя сѣщи бюджетъ не личи, че се гледа сериозно на тоя въпросъ. Азъ съмъ подъ впечатлението, че тия инспектори-лѣкари ще бждатъ обикновени лѣкари. Това не бива да става.

Днесъ въ бюджетарната комисия, когато поискахъ думата, ми се каза: „Този въпросъ се свърши. Какво има да приказвате?“ — „Чакайте и азъ да кажа своята дума“. И, разбира се, не се взе подъ внимание това, което казахъ. Ето защо излизамъ сега да говоря: дългътъ ми като лѣкаръ въ това Народно събрание ми налага да кажа и азъ своето мнение.

Г. г. народни представители! Настоящиятъ бюджетъ за фондоветѣ отъ гледище на организация е по-особенъ, отколкото досегашнитѣ. Идеята за лѣкари-инспектори е отлична, но трѣбва да се запитае, каква служба ще изпълняватъ тѣ.

Г. г. народни представители! Допреди 10—15 години инспекцията на труда даже и въ Германия е била възлагана на хора, които не сѣ имали специално медицинско образование. Шефове на службитѣ въ центъра и въ периферията сѣ били хора нелѣкари. Но когато хигиената се разви, когато въ самата хигиена се създадоха отдѣлни специалности като хигиена на труда и хигиена, така наречена, професионална въ Германия — отечеството на социалнитѣ закони — отъ 1921 г. насамъ за шефове на тая служба се назначаватъ специално подготвени лѣкари. Азъ ще се позова на авторитети, защото смѣтамъ, че г. министърътъ на търговията, бидейки професоръ, може би за счита моитѣ думи за не отъ голѣма важностъ, въ смисълъ на компетентностъ. Ето защо ще си позволя да цитирамъ отъ ръководството по социална хигиена отъ проф. д-ръ Chaјes отъ висшата техническа школа въ Берлинъ: (Чете) „Въ сегашно време, 1921 г., въ Германия функциониратъ приблизително 5500 промишлени инспектори. Но освенъ недостатъчното имъ число, на тѣхъ не достига и въ твърде малко сътрудничеството на подготвенитѣ лѣкари по въпроситѣ на промишлената хигиена. Тѣй като частъ отъ задатитѣ на инспекторитѣ е отъ чисто хигиенически характеръ, тя не може да бжде напълно изпълнявана само отъ технически лица, чиновници. Ето защо“, казва професорътъ, „въ Южна Германия, въ Бавария, въ Баденъ, въ Виртенбергъ, вече отъ преди нѣколко години сѣ уредени длжноститѣ на промишленитѣ хигиенисти лѣкари и лѣкарки. Саксония също така въведе въ 1919 г. длжността на главенъ държавенъ промишленъ лѣкаръ. Най-после и Пруссия назначи въ Дюселдорфъ главенъ промишленъ лѣкаръ, а следъ това сѣщото послѣдства скоро и въ другитѣ области въ Германия“. Цитирайки това, искамъ да кажа, какво въ бждещата дирекция двамата лѣкари-инспектори, които сѣ предвидени при отдѣлението на труда и това на общественитѣ осигуровки, ще трѣбва да преминаватъ къмъ централното управление. Главниятъ директоръ, споредъ мнението на професора, който ви цитирахъ, би трѣбвало сѣщо да бжде лѣкаръ. Азъ не се съмнявамъ, че ако се случи нѣкой отъ добритѣ кандидати за директоръ да е и лѣкаръ, г. министърътъ ще го назначи.

Министъръ Д. Мишайковъ: Разбира се.

Д-ръ В. Руменовъ (мак): Вънъ отъ това азъ мисля, че принципиаленъ въпросъ е, къде да стоятъ тѣзи двама лѣкари-инспектори: въ отдѣлението за обществени осигуровки и това на труда ли, или при дирекцията. Азъ смѣтамъ, че тѣзи двама лѣкари, по силата на работата, която има да изпълняватъ, трѣбва да бждатъ прехвърлени въ централното управление, защото въ централната ще има само единъ главенъ инспекторъ. Странно е, защо не се предвиждатъ още главни инспектори-лѣкари. Директорътъ има нужда отъ едно око, което да следи какво се върши въ специалнитѣ служби въ периферията. Може би ще се

възрази, че тѣзи сѣщитѣ лѣкари отъ отдѣленията ще слдѣятъ и докладватъ. Но практиката, която имаме въ България, ни показва, че ако единъ лѣкаръ нѣма сношение и не докладва направо на шефа на службата, ако той предава чисто специални въпроси на единъ, който не ги разбира и последниятъ да отиде да ги защитава предъ началството.

Министъръ Д. Мишайковъ: Значи инспекторътъ-лѣкаръ разбира, а началникътъ не разбира!

Д-ръ В. Руменовъ (мак): Има специално медицински и технически въпроси.

Министъръ Д. Мишайковъ: И техническитѣ въпроси.

Д-ръ В. Руменовъ (мак): Това Ви го говоря отъ практиката въ разнитѣ ведомства и отъ практиката въ Вашето министерство и мога да Ви кажа, напр., че въпросътъ за диспансеритѣ не се уреди добре, затова защото начело на това дѣло стои човѣкъ, който не разбира сѣщността на работата.

Министъръ Д. Мишайковъ: Кой е той?

Д-ръ В. Руменовъ (мак): Самиятъ г. Николовъ, който стоеше.

Министъръ Д. Мишайковъ: Той вече не е тамъ.

Д-ръ В. Руменовъ (мак): Съ това искамъ да Ви кажа, че въпроситѣ по специалнитѣ служби трѣбва да се докладватъ отъ специалиститѣ. Не трѣбва да минаватъ тия въпроси презъ една бариера, презъ лице, което не може да ги разбере. Представете си, че Вие сте директоръ и дохожда да Ви докладва началникъ на отдѣление, който не е лѣкаръ. Може между васъ да се яви известно разногласие. Може вие да не сте съгласенъ съ това, което той ще ви докладва. Той ще може ли да защити специално медицинската частъ така, както ако е лѣкаръ?

Министъръ Д. Мишайковъ: Ще викаме лѣкари на докладъ.

Д-ръ В. Руменовъ (мак): Може и така. Но азъ мисля, че централното управление би представлявало по-целесъобразно организирано учреждение, отколкото както е предвидено сега въ бюджета. Това едно.

Второ. Лѣкаритѣ-хигиенисти въ отдѣла по хигиената на труда, по професионалнитѣ болести и въ отдѣла обществени осигуровки ще трѣбва да бждатъ специално подготвени, специалисти. Когато азъ отзарана въ бюджетарната комисия казахъ: „Вие не можете да намѣрите специалисти-лѣкари“, на мене ми се отговори съ насмѣшка: „Ще ги намѣримъ“. И тоя отговоръ ми дадохъ хора, които — извинявайте — не разбиратъ въпроса.

Министъръ В. Молловъ: По всѣка въроятностъ, ги нѣма.

Д-ръ В. Руменовъ (мак): Азъ ще ви цитирамъ отъ съчинението на професоръ Леманъ, човѣкъ съ всесвѣтска известностъ по професионалната хигиена и по хигиената на труда. Той казва: (Чете) „Професионалната хигиена обикновено се преподава въ университетитѣ въ курса по обща хигиена. Но при голѣмото обременение на студентитѣ-медици съ маса предмети, твърде трудно е да се намѣри достатъчно време за изучаване на тази специална дисциплина. Трѣбва да се надѣмъ, че учредяването въ последно време на катедра по социална медицина ще даде възможностъ да се разшири и тая дисциплина по специалната хигиена на труда. Защото — казва по-нататъкъ професорътъ — медицинътъ, който желае да се специализира по професионалната хигиена и по хигиена на труда, е длженъ следъ като е получилъ възможно по-широка обща медицинска и естественонаучна подготовка, да работи въ специални лаборатории по професионалната хигиена, подробно да се запознае съ приложението на хигиената въ фабричитѣ, да придобие навикъ за работене въ индустриалнитѣ зазеждения, да влѣзе въ връзка съ хората, работящи тамъ, и да се запознае съ професионалнитѣ болести. Контролата, която се прави отъ неведели, не може да бжде добра и затова трѣбва да се назначаватъ на тия служби сведущи специалисти, а не чиновници.

Н. Мушановъ (д): У насъ имаме ли, г. Руменовъ, нѣкои специалисти по професионална хигиена? Нѣкой лѣкаръ ходилъ ли е да се специализира по професионална хигиена?

Д-ръ В. Руменовъ (мак): Нито единъ.

Министъръ В. Молловъ: Докторътъ пожела, който лекар пожелае, да го изпитатъ въ странство да се специализира по професионална хигиена.

Д-ръ В. Руменовъ (мак): Имаме само единъ — г. Докровъ, който бѣше инспекторъ по труда въ Варна. Той е следвалъ медицината, но не е свършилъ и впоследствие е ходилъ за смѣтка на Рокфелеровата фондация да се обучава.

Цитирайки горното отъ проф. Леманъ, искамъ да подчертая, че начело на управлението на тая дирекция действително трѣбва да се поставятъ хора, които разбиратъ отъ тая работа.

Н. Мушановъ (д): Ама нѣма нито единъ, казвахъ!

Д-ръ В. Руменовъ (мак): Действително, нѣмаме у насъ хора, които да сѣ специализирали по тая работа, но щомъ ги нѣмаме, азъ мисля, че въ бюджета трѣбва да личи, че ние искаме да ги имаме. Тая ми е мисълта: да подчертая не само важноста на тия инспектори-лекари, но и да поискамъ — понеже не се предвижда нищо въ бюджета, отъ което да личи, че искаме да имаме такива специалисти — да се предвиди една сума, за да се изпитатъ тая година двама или трима души да се специализиратъ по тая работа, догодина — още двама-трима души, . . .

Министъръ В. Молловъ: По-другата година още 7—8 души.

Д-ръ В. Руменовъ (мак): . . . и така постепенно тая служба да се повѣри на хора специалисти.

Само така ние ще можемъ да накараме нашитъ лекари да се заинтересуватъ отъ това дѣло — когато видятъ, че въ бюджета се отдава значение на тая служба, а не да се приравнятъ тия служби съ не знамъ кого! Моля ви се, може ли това да се допусне: инспекторъ-лекаръ въ централното управление да получава по-малка заплата, отколкото получава единъ околийски лекаръ? Азъ смѣтамъ, че тия две служби трѣбва да бѣдатъ удостоеени съ добра заплата, за да се види, че тѣ сѣ отъ голѣма важностъ. Дайте на тия лекари заплата поне като на окръжнитъ лекари. Непременно трѣбва да имъ се даде такава заплата!

Министъръ В. Молловъ: Като на директора на народното здраве!

Д-ръ В. Руменовъ (мак): Сѣщото ще кажа и за лекаритъ въ отдѣлнитъ инспекции. Прави се една реформа, която нагледъ е добра и азъ я одобрявамъ, но, тъй както е прокарана тая реформа, въ сѣщностъ ще се подобри ли службата, както се мисли, или ще се подобри съвсемъ малко и това малко дали ще отговаря на разходитъ, които ще се направятъ? Вземете първата, Софийската инспекция. Въ Софийската инспекция сега се предвиждатъ 6 лекари-инспектори. Миналата година въ София имаше 8 инспектори, лекари-хигиенисти. Сега сѣщитъ се съкращаватъ на 6 и имъ се възлага да вършатъ работа въ цѣлия окръгъ. Подобряваме ли положението? Ясно е, че не. Но има и друго — тия лекари-хигиенисти ще се занимаватъ не само съ хигиената на труда, тѣ не само ще трѣбва да инспектиратъ всичкитъ индустриални заведения, но освенъ това тѣ ще трѣбва да контролиратъ и службата по общественитъ осигуровки. Въ първата Софийска инспекция ще трѣбва тримата лекари да се занимаватъ съ едната служба, а другитъ трима съ другата. Ако имъ се възложи едновременно да вършатъ и дветъ служби, азъ мисля, че тѣ ще бѣдатъ натоварени съ една огромна работа, която не ще могатъ да понесатъ. На Софийската инспекция сѣ подведомствени около 12.800 заведения, които трѣбва да бѣдатъ контролирани. Следователно, на единъ лекаръ ще се паднатъ по две хиляди и нѣщо заведения за контролиране. Че кога ще има възможностъ да обиколи поне веднѣжъ въ година всѣко едно заведение? А какво значи веднѣжъ да бѣде обикаляно въ годината едно заведение? Това е нищо. Все пакъ, ако не можемъ ние да назначимъ достатъчно лекари-инспектори по службата, то поне тия, които сега ги назначаваме, трѣбва да ги назначимъ съ огледъ да имъ дадемъ всичката възможностъ да се предадатъ всецѣло на тая работа. Но ние не имъ даваме сега тая възможностъ, защото на тия лекари-инспектори ние опредѣляме заплати по-малки, отколкото сѣ тия на околийскитъ лекари. Казано е въ бюджетно-проекта, че ще имъ се дава добавъчно още 2.000 л., ако не се занимаватъ съ фондова практика, т. е. ако не прегледатъ работници, осигурени при фонда „Обществени осигуровки“ и отъ тамъ да си допѣлватъ необходимото имъ възнаграждение. Какво значи това? Ние на тия лекари

опредѣляме много малка заплата, като имаме предъ видъ, че тѣ се занимаватъ съ частна практика. Тоя възгледъ, споредъ мене, е много погрѣшенъ. На тая служба трѣбва да се назначатъ лекари съ достатъчна заплата, за да могатъ да се предадатъ всецѣло на своята служба — денонощно да обикалятъ заведенията, денонощно да контролиратъ кои сѣ причинитъ за заболяемостта; тѣ трѣбва да бѣдатъ напълно гарантирани и да не мислятъ за частна практика. Щомъ ги поставятъ въ положение да мислятъ за частна практика, азъ ви увѣрявамъ, че и тая служба, която извършватъ, толкова ще струва.

Ето защо, завършвайки по този въпросъ, азъ казвамъ: началото е добро, г. министре, но понеже въпросътъ не е обмисленъ сериозно, понеже не е взето подъ внимание мнението на компетентнитъ хора по въпроса, азъ се боя, че тая работа ще избие въ обикновено чиновничество. Тия лекари, които ще назначите, ще се явятъ по единъ-два часа въ канцеларията да прегледатъ рецепти на общественитъ осигуровки и да пишатъ бумажки. Увѣрявамъ Ви, г. министре, че Вие създавате служби, които нѣма да отговарятъ на онова, което искате и тоните да постигнете.

Казва се: „Нѣмаме възможностъ да плащаме“. Фондътъ „Обществени осигуровки“ е отъ особена категория. Той си има свои приходи и не може да се говори, че трѣбва да се правятъ такива икономии, както се правятъ въ други ресори. Защото, ако вие уредите единъ добъръ инспекторъ по труда, ако вие уредите добъръ контрол при фонда „Обществени осигуровки“, вие ще правите твърде голѣми икономии, ще допринесете за народното здраве и ще засилите трудоспособността.

Ето защо азъ повтарямъ, че началото, което е турено въ тоя бюджетъ, е добро, но понеже не е взето въ съображение кои хора ще работятъ, тая служба ще избие въ едно обикновено чиновничество. Социалнитъ закони не могатъ да се прилагатъ отъ обикновени чиновници. За приложението на социалнитъ закони трѣбватъ хора, които иматъ социално чувство, долавятъ онова, което е сѣщностъ въ специалнитъ закони, а такива могатъ да бѣдатъ само специално подготвени инспекторъ-лекари, и то ако ги поставите на съответната висота въ всѣко отношение.

Сега, както сте ги поставили, вие ги свеждате по-ниско отъ околийскитъ лекари и съ това, за съжаление, подчертавате, че тѣ ще изпълняватъ една обикновена чиновническа служба — нѣщо, което не бива да става.

Дълженъ съмъ да повдигна и другъ единъ въпросъ въ отговоръ на двама народни представители, които днесъ въ бюджетарната комисия говориха по него, а именно по въпроса за системата на „общественитъ осигуровки“. Думата ми е за отдѣла „лѣкуване“. Споредъ моето схващане, този отдѣлъ не е нареденъ така, както трѣбва. И азъ съмъ длъженъ тукъ да призная, че идеята за диспансеритъ, която отъ 8 години проповѣдвамъ, не се разбира и, ако да знаехъ, че такъвъ диспансеръ ще се открие при фонда „Обществени осигуровки“, азъ нѣмаше да пиша, нѣмаше да говоря въ полза на тая идея. Въмѣсто диспансеръ ние имаме една обикновена амбулатория, въ която социалното е толкова нищожно, че ще трѣбва съ микроскопъ да го търсимъ. Какво е диспансеръ за болни отъ туберкулоза? Разбирамъ, когато нѣма срѣдства — но можете ли да си представите, че въ диспансера за болни отъ туберкулоза работници не се дава плювалникъ на болнитъ — не се дава възможностъ на болния работникъ да плюва въ плювалникъ! Не се дава плювалникъ и за вѣкшици на болния работникъ, не му се дава термометъръ! Разбирамъ, да се касае за нѣщо друго, което нѣма възможностъ да се наваби. Но плювалникитъ сѣ аптечни принадлежности, тѣхъ сѣ рецепти всѣки лекаръ може да отпустне. Нѣма да говоря за другитъ дефекти, които има работническия диспансеръ, но това поне не биваше да се допуска. И длъженъ съмъ да призная, че и азъ съмъ виновенъ въ това отношение, защото досега не съмъ открилъ тая работа. Ако бѣхъ я открилъ, щѣхъ да сторя потрѣбното, щото този диспансеръ да дава плювалници на работницитъ.

Министъръ Д. Мишайковъ: Кога научихте това?

Д-ръ В. Руменовъ (мак): Днесъ случайно бѣхъ тамъ.

Н. Мушановъ (д): Това е въпросъ на уредба и на кредитъ.

Д-ръ В. Руменовъ (мак): Това сѣ аптекарски принадлежности, които могатъ да се набавятъ.

Н. Мушановъ (д): Че въ бюджета ли ще го впишемъ това?

Д-ръ В. Руменовъ (мак): Нѣма въ бюджета да го впишемъ, но трѣбва да се знае тоя фактъ и значението му.

Това какво значи? За мене е ясно, че хората, на които възлагаме да извършват една социална работа, нямат социално чувство.

Министър В. Моллов: Ха!

Министър Д. Мишайков: Г. д-р Станков, началникът на диспансера, е един от нашите най-известни млади лекари и е назначен по препоръка на специалната комисия при министерството, въ която влиза г. д-р Кесяков, директор на народното здраве, д-р Киров, председател на Лекарския съюз и д-р Станишев, декан на медицинския факултет.

Министър В. Моллов: Не сте го командировали въ странство да види какви диспансери има там?

Д-р В. Руменов (мак): Искате да му се набавят пловалници, но не му се разрешава.

Министър Д. Мишайков: Не е вярно.

Д-р В. Руменов (мак): Г. г. народни представители! Възражението, което направи г. министърът, аз не мога да го приема, защото следя какво става въ диспансерите и мога да кажа следното: въ Франция, гдето сега се развива диспансерното дѣло, гдето през последните 10 години диспансерите от 10—15 станаха 100, след това 400, се иска цензъ за лекар въ диспансера. Цензът е непременно лекарът да е бил въ санаториумъ, непременно да е прекарал курсъ по своя бранш на медицината — туберкулозата. Не искамъ да кажа нищо противъ управителя на диспансера — той е отличенъ лекар, но той се е учил въ обикновена болница; отличенъ лекар е, но се е учил по старата школа на медицината, когато въпросът за социална медицина не съществуваше. Сега въ всички модерни болници се въвежда социална служба, защото се доказва отъ въжовния опитъ, че само съ медицинско лекуване не се подобрява здравето на масите. Сега въ болниците трѣбва да се постави редомъ съ медицинската диагноза още и социалната диагноза, редомъ съ медицинското лекуване трѣбва да се прилага и социалното лекуване. Това е основната целъ и задача на обществените осигуровки и специално на диспансерите.

Искамъ да кажа, не че лекарите въ диспансера сѫ лоши, но че не сѫ прекарвали школа за социална диагностика, школа за социално лекуване. Това е моята мисъл, г. министре, и мисля, че можете да бъдете доволени отъ това. А новото ще го имате тогава, когато при директора непосредствено ще има лекар, който разбира социалното значение на хигиената на труда и на обществените осигуровки.

Въ заключение ще кажа: за да подчертаете, че вие искате да дадете онова значение на службата по хигиената на труда, на службата по обществените осигуровки, приравнете лекарите за тия служби поне съ лекарите въ Дирекцията на народното здраве.

Министър Д. Мишайков: Тѣ сѫ приравнени. Коя е разликата?

Д-р В. Руменов (мак): Азъ казвамъ, че на лекарите при инспекциите трѣбва да се даде допълнително възнаграждение, ако не упражняватъ частна практика, както отъ Дирекцията на народното здраве се дава — на тия въ централното управление съ окожжните лекари, а въ окожжните инспекции съ околийските.

Министър Д. Мишайков: Защо на окожжните?

Д-р В. Руменов (мак): Това е моето мнение, и, както виждате, не е само мое мнение. Азъ ви цитирахъ какъ мислятъ въ Европа по тоя въпросъ.

Министър Д. Мишайков: Това, което четохте за Европа, нѣма нищо общо съ въпроса за градациите на лекарите. То се отнася до значението на лекарската служба, противъ което нѣмамъ нищо.

Д-р В. Руменов (мак): Трѣбва да подчертая, че това е една специалност, която трѣбва добре да се заплати.

Министър Д. Мишайков: Ами че всички специалности искатъ да имъ се заплаща повече!

Д-р В. Руменов (мак): Ако е така, тогава най-добре обявете малонадаване, и ще имате лекари за 3.000 л.

Председателстващ В. Димчев: Има думата г. министърът на търговията, промишлеността и труда.

Министър Д. Мишайков: Г. г. народни представители! Г. д-р Руменовъ е на мнение, че трѣбва инспектор-лекарите при централното управление на дирекцията да бъдатъ направени главни инспектори и да минатъ отъ отделенията къмъ дирекцията. Мене ми се струва, че нѣма защо да правимъ това, защото тѣзи лекари сѫ разпредѣлени на две служби: единиятъ лекаръ ще бѣде инспекторъ по общата служба на контрола на труда, а другиятъ лекаръ ще бѣде инспекторъ по обществените осигуровки. Нѣма да бѣде добра организацията на службата, ако тия двама лекари, вмѣсто да ги оставимъ да работятъ съ останалите, ги изпратимъ въ централното управление и по този начинъ въведемъ единъ особенъ редъ, който азъ се съмнявамъ, че ще бѣде полезенъ за правилното функциониране на службата.

Инспекторите-лекари ние сме ги приравнили къмъ съответните лекарски служби по Дирекцията на народното здраве. Ние сме имъ дали заплати, като сме вѣдѣли какви заплати получаватъ лекарите при Дирекцията на народното здраве, а вие претендирате да ги туримъ единъ градусъ по-високо.

Д-р В. Руменов (мак): Ще ги приравните съ окожжните лекари.

Министър Д. Мишайков: Какъ ще приравня единъ районенъ лекар съ окожжния лекар?! Окожжниятъ лекаръ е нѣщо по-големо отъ районния.

Д-р В. Руменов (мак): Г. Мишайков! Недейте защитава това, което не сте направили вие. Отзарана вие признахте, че Вашиятъ бюджетъ, както и всички други бюджети, сѫ редени отъ началниците на бюджетоконтролните отделения, които сѫ се събрали и стѣмили бюджетите. Хора некомпетентни сѫ редили бюджетите.

Министър Д. Мишайков: Нищо подобно не съмъ казвалъ, г. д-р Руменовъ. Азъ протестирамъ. Нищо подобно по въпроса за лекарските заплати не съмъ казалъ.

Д-р В. Руменов (мак): Не, по другите заплати.

Министър Д. Мишайков: Имаше нѣщо по другите заплати, което оправихме, но по лекарските заплати нищо подобно нѣма.

Ние даваме на инспекторите-лекари заплатите, които виждате въ бюджета. Следъ туй ние имъ даваме по 1.500 или по 2.000 л. добавъчно, задето сѫ лишени отъ фондова практика, и заедно съ това имъ даваме право на частна лекарска практика. Защото много е трудно — съ това ще се съгласи и г. д-р Руменовъ — да забраните на който и да е лекаръ да има частна практика и тая забрана да може да се приложи. Това е работа много мъчна, която не може да се осъществи. И затова имъ предвидихме заплатата — забележете — добавъчно възнаграждение, задето нѣматъ право на фондова практика, обаче имъ оставаме неизбѣжната частна практика. Отъ тази частна практика всѣки споредъ способностите си ще има известни доходи.

Съгласенъ съмъ напълно съ г. д-р Руменовъ, че тази служба е важна, че трѣбва да ѝ се посветятъ по-добри, по-интелигентни лекари, че е желателно да се взематъ мѣрки да се подготвятъ такива лекари. Ще се помъчимъ това да го направимъ за въ бъдеще. Наеднѣжъ това не може да стане. Съ тоя бюджетъ се прави една стѣпка напредъ. Не можете да очаквате съ единъ бюджетъ да се направятъ всички реформи. Положението на нашата държава, поради стопанската криза и финансите ѝ, изобщо е такова, че не можемъ да вървимъ въ известни области по-напредъ, като изпреварваме всички други. Постепенно ще се реди всичко.

За диспансерите г. д-р Руменовъ каза, че не давали пловалници на работниците. Азъ бихъ задалъ въпросъ на г. Руменова: само за пловалниците ли е питалъ въ диспансерите? Неужели въ диспансерите всичко друго е черно, е лошо? Не намѣрихте ли нѣщо добро, нѣщо организирано въ диспансерите, г. д-р Руменовъ? Не намѣрихте ли, че тѣ даватъ помощъ на работниците?

Д-р В. Руменов (мак): Като амбулатории, тѣ сѫ отлични.

Министър Д. Мишайков: Мене ми е странно, че единъ добъръ лекаръ като г. д-р Руменовъ, единъ такъвъ специалистъ, съ усѣтъ къмъ социалните въпроси и на такава възраст, може да изпада въ такива крайности!

Д-ръ В. Руменовъ (мак): Не се разбираме, г. министри. Азъ казвамъ, че диспансеритъ сж отлични като амбулатории — не може да се каже нищо противъ — но че диспансеритъ не сж приспособени за своето социално назначение. За това не сж виновни лѣкаритъ, а бѣше виновно отдѣлението на труда, което създаде такива диспансери. Азъ не обвинявамъ лѣкаритъ; азъ искамъ да изтъкна мисълта, че социална медицина въ общественитъ осигуровки, че социална медицина въ отдѣлението за контрола и хигиена на труда не се влага, а се върви по старитъ пѣтища на лѣкаритъ, които сж се учили само да лѣкуватъ, а не да прокарватъ принципитъ на предпазната медицина. Това искамъ да кажа.

Министъръ Д. Мишайковъ: И тъй, както го казвате, не трѣбва да бѣде казано така, защото Вие не можете да отречете, че има нѣкакъвъ социаленъ усѣтъ въ диспансеритъ. Безспорно е, че има такъвъ. Може да не е достатъченъ, може на социалната страна на този въпросъ да не се отдава достатъчно значение въ диспансеритъ, но да казвате, че го нѣма тамъ това нѣщо, азъ протестирамъ. Това не може да съответствува на действителното, на истинското положение на нѣщата. И, освенъ това, г. Руменовъ, Вие трѣбва да признаете, че всетаки отъ Министерството на труда се правятъ постоянни усилия къмъ подобрене; това не вървамъ да го откажете.

Д-ръ В. Руменовъ (мак): Вѣрно е.

Министъръ Д. Мишайковъ: Ще Ви кажа и друго: че Министерството на труда е на Ваше разположение. Ако Вие поискате, вмѣсто единъ пѣтъ въ годината да излѣзете на трибуната и да направите вашата критика, да дойдете три пѣти презъ годината въ министерството да кажете какво трѣбва да се направи, бѣдете увѣренъ, г. Руменовъ, че ще бѣдете послушанъ за всички съвети, които, като компетентенъ човѣкъ, Вие ще ни дадете.

Най-накрая ще кажа, тази реформа, която се прави съ инспекторитъ-лѣкари и съ тѣхнитъ заплати, е минала презъ тази комисия, за която ви казахъ. Азъ не съмъ наредилъ този бюджетъ съ тѣзи заплати, безъ да взема мнението на тази комисия отъ трима лѣкари — директора на народното здраве, декана на медицинския факултетъ и председателя на Лѣкарския съюзъ. Тѣй щото и тѣхното мнение е било взето предъ видъ.

Министъръ В. Молловъ: Тѣ сж учили старата медицина!

Министъръ Д. Мишайковъ: Не бива, следователно, да се казва, че цѣлятъ този въпросъ е разрешенъ некомпетентно.

Прочее, азъ моля г. г. народнитъ представители да гласуватъ параграфитъ така, както сж представени. Ако съ течение на времето се види, че не достига, че трѣбва да се прави още, тукъ сме всички — г. Руменовъ, и азъ, и бѣдещиятъ министъръ на търговията — ще констатираме нуждитъ, ще виждаме дефектитъ и ще се мъчимъ да ги поправяме.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 14, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 15 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията увеличи кредита по този параграфъ отъ 1.257.000 л. на 1.500.000 л.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 15, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 16 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 16, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 16 а — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 16а, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 17 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 17, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 17 а — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 17а, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 18 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 18, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 19 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 19, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 20 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 20, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 21 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 21, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 22 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 22, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 23 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 23, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 24 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 24, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 25 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 25, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 26 — вж. прил. Г. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 26, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 27 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 27, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 28 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 28, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 29 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 29, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 30 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 30, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 31 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 31, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 32 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 32, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете)

„Глава VI. Разни“.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ заглавието на глава VI, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 33 — вж. прил. Т. I, № 120)

Въ края на текста на този параграфъ комисията прибави новъ пунктъ г: „Дружество „Митрополитъ Симеонъ“, въ Варна . . . 30.000 л.“ и кредитътъ общо по параграфъ се увеличава отъ 140.000 л. на 170.000 л.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 33, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 34 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 34, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 35 — вж. прил. Т. I, № 120)
По този параграфъ не се предвижда никакъв кредитъ. (Чете § 36 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 36, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете)

„Глава VII.

Извънредни разходи“.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ заглавието на глава VII, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 37 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 37, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 38 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 38, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Въ обяснителната таблица къмъ бюджета за личния съставъ на Дирекцията на труда и общественитѣ осигуровки станаха следнитѣ измѣнения:

На стр. 22, „Централно управление — Общи служби“, заплатата на секретаря отъ 5.100 л. се увеличава на 6.800 л.; въ Отдѣлението на обществени осигуровки следъ „1 актюеръ“ се прибавятъ думитѣ „съветникъ съ месечно възнаграждение 3.500 л.“; въ счетоводната служба заплатата на началника на службата счетоводител отъ 5.950 л. се увеличава на 6.800 л.

На стр. 24, заплатата на касиера въ Софийската инспекция по труда отъ 2.850 л. се увеличава на 3.040 л.

На стр. 25, първата цифра, отъ дветѣ посочени еднакви цифри за заплатата на инспектора-техникъ въ Врачанската инспекция по труда отъ 4.250 л. става 5.100 л.

На стр. 26, долу, въ реда на четвъртостепеннитѣ инспекции по труда, вмѣсто „Разлогъ“ става „Неврокопъ“ — инспекцията отъ Разлогъ се премѣства въ Неврокопъ. Заплатата на инспекторитѣ по труда въ всички четвъртостепенни инспекции по труда отъ 3.325 л. се увеличава на 4.100 л.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ измѣненията въ обяснителната таблица къмъ бюджета за личния съставъ на Дирекцията на труда и общественитѣ осигуровки, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете)

„Министерство на земледѣлието и държавнитѣ имоти. Фондъ „Епизоотии“.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ прочетеното заглавие, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Приходи. (Чете § 1 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията увеличи кредита по този параграфъ отъ 10.000.000 л. на 11.000.000 л.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 1, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 2 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 2, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 3 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 3, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 4 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателстващ В. Димчевъ: Които приемат § 17, както се докладва, моля, да вдигнат рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 18 — вж. прил. Т. I, № 120)

Въ текста на този параграфъ следъ първата дума „Помощ“ се прибавятъ думитѣ: „по равно на Пловдивското и“, и кредитътъ отъ 1.000.000 л. се увеличава на 2.000.000 л.

Председателстващ В. Димчевъ: Които приемат § 18, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 19 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателстващ В. Димчевъ: Които приемат § 19, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 20 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателстващ В. Димчевъ: Които приемат § 20, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 21 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателстващ В. Димчевъ: Които приемат § 21, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 22 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателстващ В. Димчевъ: Които приемат § 22, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 23 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателстващ В. Димчевъ: Които приемат § 23, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 24 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателстващ В. Димчевъ: Които приемат § 24, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете)

„Министерство на общественитѣ сгради, пѣтищата и благоустройството.

Фондъ „Общински пѣтища“.

Председателстващ В. Димчевъ: Които приемат прочетеното заглавие, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Разходи. (Чете § 1 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателстващ В. Димчевъ: Които приемат § 1, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 2 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателстващ В. Димчевъ: Които приемат § 2, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 3 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателстващ В. Димчевъ: Които приемат § 3, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 4 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателстващ В. Димчевъ: Които приемат § 4, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 5 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателстващ В. Димчевъ: Които приемат § 5, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Прочита изцѣло таблицата за приходитѣ на фонда „Общински пѣтища“, заедно съ забележитѣ къмъ нея — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие таблицата за приходитѣ на този фондъ, заедно съ забележката къмъ нея, безъ измѣнение.

Председателстващ В. Димчевъ: Които приемат прочетената таблица, заедно съ забележитѣ къмъ нея, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете)

„Фондъ „Постройка и издрѣжка на саниториумъ и лѣтати почивни станции за лѣкуване на болни бивши и настоящи телеграфо-пощенски служители“.

Председателстващ В. Димчевъ: Които приемат прочетеното заглавие, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): А. Приходъ. (Чете § 1 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този праграфъ безъ измѣнение.

Председателстващ В. Димчевъ: Които приемат § 1, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 2 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателстващ В. Димчевъ: Които приемат § 2, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 3 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателстващ В. Димчевъ: Които приемат § 3, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 4 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателстващ В. Димчевъ: Които приемат § 4, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 5 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателстващ В. Димчевъ: Които приемат § 5, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 6 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателстваващ В. Димчевъ: Които приемат § 6, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 7 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателстваващ В. Димчевъ: Които приемат § 7, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Б. Разходъ (Чете § 1 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателстваващ В. Димчевъ: Които приемат § 1, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 2 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателстваващ В. Димчевъ: Които приемат § 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 3 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателстваващ В. Димчевъ: Които приемат § 3, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 4 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателстваващ В. Димчевъ: Които приемат § 4, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 5 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателстваващ В. Димчевъ: Които приемат § 5, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 6 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателстваващ В. Димчевъ: Които приемат § 6, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 7 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателстваващ В. Димчевъ: Които приемат § 7, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 8 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателстваващ В. Димчевъ: Които приемат § 8, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете § 9 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателстваващ В. Димчевъ: Които приемат § 9, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Въ объяснителната таблица къмъ този фондъ комисията увеличи заплатата на икономъ на почивната станция „Св. Константин“ отъ 2.850 л. на 3.040 л.

Други измѣнения въ таблицата нѣма.

Председателстваващ В. Димчевъ: Които приемат докладваното измѣнение въ объяснителната таблица къмъ този фондъ, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете)

„Главна дирекция на пошитѣ, телеграфитѣ и телефонитѣ.“

Фондъ „Постройка на телеграфо-пощенски помѣщения и набавяне пощенски вагони“.

Председателстваващ В. Димчевъ: Които приемат прочетеното заглавие, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Прочита изцѣло таблицата за приходитѣ на фонда — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията прие приходитѣ безъ измѣнение.

Председателстваващ В. Димчевъ: Които приемат прочетената таблица за приходитѣ, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Разходи. (Чете § 1 — вж. прил. Т. I, № 120)
Комисията намали кредита по този параграфъ отъ 8.000.000 л. на 4.000.000 л.

Председателстваващ В. Димчевъ: Има думата народниятъ представителъ г. Стоименъ Савовъ.

С. Савовъ (д. сг): Г. г. народни представители! За продължение постройката на телеграфо-пощенски станции въ 6 града — Варна, Русе, Търново, Бургасъ, Стара-Загора и Габрово — се предвиждатъ около 25 милиона лева, а долу, въ края на страницата, се казва, че не се предвижда кредитъ за започване постройката на телеграфо-пощенски станции въ Шуменъ, Хасково и Русе. Защо става тая работа, г. министре? Неужели тая година Шуменъ и Шуменскиятъ окръгъ трѣбва да бѣдатъ наказани по всички линии?

Министъръ П. Стайновъ: По простата причина, че нѣма пари.

С. Савовъ (д. сг): Ако Ви сѣ неприятни народнитѣ представители отъ Шуменския окръгъ, кажете имъ да си подадатъ оставкитѣ, но не правете тази работа.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Ако сте забелязали, г. Савовъ, за тия 6 града се предвижда кредитъ за продължение постройката на телеграфо-пощенски станции, а не за започване на нови постройки.

С. Савовъ (д. сг): Навѣжда въ Шуменския окръгъ правите провала. Това не бива да става. Приходите на този фондъ сѣ 56 милиона лева, а разходитѣ сѣ 46 милиона лева. Значи, имате кредитъ и можете да предвидите постройката на телеграфо-пощенски станции и въ Шуменъ, Хасково и Русе.

Моля г. министра и г. докладчика да се съгласятъ да се предвидятъ 4 милиона лева за постройка на телеграфо-пощенски станции въ тия три града. Иначе ще смѣтамъ, че правите обструкция на този Шуменъ, който е далъ толкова много за културата на България. Пакъ не дайте паритѣ, но ги впишете въ бюджета.

Председателстваващ В. Димчевъ: Има думата г. министърътъ на желѣзницитѣ и пристанищата.

Министъръ П. Стайновъ: Г. г. народни представители! Колкото пари има въ наличностъ, сѣ колкото пари разполагаме за постройки, толкова сѣ предвидени — 4.500.000 л. Тамъ, кждето има възможностъ, ще бѣдатъ построени.

Всичко, което е предвидено, то е за продължение на започнатитѣ постройки. Не можемъ да оставимъ започнатитѣ постройки — може би сѣ прекалено голѣми, но сѣ започнати — а за тѣхъ сѣ необходими 6 милиона лева. Преди да довършимъ започнатитѣ и до половина изкарани, да започнемъ нови постройки въ други градове — тая политика никой не може да възприеме. Ще изкараме тамъ, кждето сѣ започнати постройкитѣ, и ако има артъкъ пари, ще строимъ другаде.

С. Савовъ (д. сг): Ама Вие показвате приходи 55 милиона лева, а разходъ 46 милиона лева — значи има пари.

Министъръ П. Стайновъ: Лесно е да похарчимъ всичкитъ пари сега, и онзи, който ще бжде тукъ (Сочи министерската маса) догодина, да нѣма никакви пари за тази цель.

С. Савовъ (д. ср): Приходи има, пари има, но защо правите тия работи?

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 1, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. ср): (Чете § 2 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 2, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. ср): (Чете § 3 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 3, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. ср): (Чете § 4 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 4, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. ср): (Чете § 5 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 5, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. ср): (Чете § 6 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 6, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. ср): (Чете § 7 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 7, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. ср): (Чете § 8 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 8, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. ср): (Чете § 9 — вж. прил. Т. I, № 120)

Въ този параграфъ следъ думата „постройка“ комисията прибави думитъ: „помощъ за постройка“. Кредитътъ остава сѣщиятъ.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 9, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. ср): (Чете § 10 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 10, моля да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. ср): (Чете § 11 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 11, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. ср): (Чете § 12 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 12, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. ср): (Чете § 13 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 13, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. ср): (Чете § 14 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 14, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. ср): (Чете § 15 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 15, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. ср): (Чете § 16 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прибави нова буква в съ следното съдържание: (Чете)

„в) Лихва 9% на пощенската спестовна каса до 1931 г. върху сумитъ, изтеглени отъ спестовната каса срещу заемитъ, сключени отъ сѣщата каса, по одобрение на Министерския съветъ — 4.000.000 л.“

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 16, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. ср): (Чете § 17 — вж. прил. Т. I, № 120)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ § 17, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Пристъпваме къмъ разглеждане на второ четене законопроекта за бюджета на разнитъ фондове за 1931/1932 финансова година. Моля г. докладчика да го докладва.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. ср): (Чете)

„ЗАКОНЪ

за бюджета на разнитъ фондове за 1931/1932 финансова година“.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ заглавието на законопроекта, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. ср): Следъ станалитъ промѣни въ объяснителната таблица, чл. 1 добива следната редакция: (Чете)

*) За текста на законопроекта, приетъ на първо четене, вж. прил. Т. I, № 120.

„Членъ 1. Одобряватъ се приходитъ и разходитъ за 1931/1932 финансова година на разнитъ фондове, управлявани отъ министерствата, а именно:

	Приходъ	Разходъ
	лева	лева
1. По Министерството на вътрешнитъ работи и народното здраве	60.210.930	41.850.000
2. По Министерството на народното просвѣщение	470.709.155	442.402.778
3. На ефорията братя Евл. и Хр. Георгиеви	5.402.837	27.914.000
4. По Министерството на финанситъ	1.115.505.200	1.311.041.000
5. По Министерството на търговията, промишл. и труда	161.853.800	135.934.800
6. По Министерството на земледѣлието и държавнитъ имоти	27.380.000	27.380.000
7. По Министерството на общественитъ сгради, пжницата и благоустройството	108.319.570	108.319.570
8. По Министерството на желѣзницитъ, пошитъ и телеграфитъ	68.886.395	51.435.314
Всичко	2.012.237.857	2.146.277.462

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ чл. 1, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. ср): (Чете)

„Членъ 2. По които фондове не сѣ показани разходни параграфи, платежитъ заповѣди за нуждитъ по тѣхъ да се издаватъ въ размѣръ на разрешенитъ имъ общи кредити“.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ чл. 2, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. ср): (Чете)

„Членъ 3. Фондоветъ на ефорията „Братя Евлоги и Христо Георгиеви“ въ гр. София се управляватъ отъ ефорията. Тя разпредѣля кредититъ за персонала и веществени разходи. Ако доходитъ отъ тия фондове не достигатъ за изплащане на произведенитъ презъ годината разходи, може да се разходва и отъ капиталитъ на фондоветъ. Фондътъ „Братя Ев и Хр. Георгиеви отъ Карлово“ е предназначенъ за постройка на зданията: ректоратъ, библиотечно здание, юридически, историко-филологически и физико-математически факултети при Университета на мѣстото, подарено отъ Евлоги Георгиевъ а така сѣщо и за постройка на здания и издрѣжка на висше училище за приложни знания (технически факултетъ) въ София“.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ чл. 3, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. ср): (Чете)

„Членъ 4. Съгласно закона за санитарно-ветеринарната служба, опредѣлятъ се следнитъ ветеринарни такси:

1. Такси за ветеринаренъ прегледъ на внасянитъ отъ чужбина съ търговска целъ животни, сурови животински произведения и хранителни продукти отъ животински произходъ:

- а) за еднокопитни животни и едъръ рогатъ добитъкъ по 50 л. на глава;
- б) на свини по 50 л. на глава;
- в) за овци, кози, агнета, ярега до 10 глави — 20 л. и за всѣка глава надъ десеттѣ по 2 л.;
- г) за птици: на вагонъ 200 л., на кафезъ по 20 л.;
- д) за кучета по 100 л. на глава;
- е) за всички други видове животни на глава по 20 л., а за дребни опитни животни по 20 л. на пжтенъ листъ;
- ж) за луксозни млѣчни продукти (разни видове сиренета и масла), продукти отъ месо — разни видове шунки, салами и др., и риби и хайвери, безразлично въ каква опаковка сѣ, по 1 л. на килограмъ бруто, а за всички останали сурови животински произведения и хранителни продукти отъ животински произходъ до 10 килограма — 20 л. и за всѣки килограмъ бруто надъ десеттѣ по 20 ст., а при антрепозирание по 2 ст. на килограмъ бруто. При пре-

насяне изъ антрепозита за вътрешността плаща се цѣлата вносна такса; а при изнасяне изъ антрепозита обратисъ за границата такса не се взема;

з) за кости, рога и всѣкакви животински отпадѣци по 200 л. на вагонъ.

Забележка. Внасянитъ отъ вънъ животни за разплодъ отъ държавата, окръжнитъ постоянни комисии, общинитъ и частни лица се освобождаватъ отъ горнитъ такси.

II. Такси за ветеринаренъ прегледъ на изнасянитъ за чужбина съ търговска целъ животни сурови животински произведения и хранителни продукти отъ животински произходъ:

- а) за еднокопитни животни и едъръ рогатъ добитъкъ по 20 л. на глава;
- б) за свини по 5 л. на глава;
- в) за овци, кози, агнета и ярега до 10 глави — 10 л. и за всѣка глава надъ десеттѣ по 2 л.;
- г) за птици по 300 л. на вагонъ, на кафезъ 10 л.;
- д) за всички други видове животни по 20 л. на глава и за дребни опитни животни по 20 л. на пжтенъ листъ;
- е) за сурови животински произведения и хранителни продукти отъ животински произходъ до 10 кг. 10 л. и за всѣки килограмъ бруто надъ десеттѣ по 10 ст.;
- ж) за кожи отъ диви животни: по 1 л. на парче за кожи отъ зайци и катерици, за всички останали по 5 л. на парче;
- з) за кости, рога, копита и др. животински отпадѣци за вагонъ по 100 л.;
- и) за яйца на вагонъ по 150 л., за 1 до 4 каси — 10 л. и за всѣка каса надъ четиритѣ по 2 л. — малки 1 л.;
- к) за завѣрка на пжтенъ листъ по 100 л.

Забележка. За кончета, телета, малачета до 6 мес. се събира такса, равна на половината, предвидѣна за едритъ животни и свини по букви „А“ и „Б“ отъ пунктове I и II.

III. Такси за прегледъ на животни и сурови животински произведения и хранителни продукти отъ животински произходъ, които се пренасятъ изъ вътрешността съ търговска целъ и сезонно предвижване:

- а) за еднокопитни животни и едъръ рогатъ добитъкъ по 15 л. на глава;
- б) за свини отъ 1 до 5 глави — 20 л. и за всѣка свиня надъ петтѣ — 5 л.;
- в) за овци, кози, ярега и агнета отъ 1—10 глави — 20 л. за всѣка глава надъ десеттѣ — по 1 л.;
- г) за птици на вагонъ — 100 л. и отъ 1—2 кафеза — 20 л., за всѣки кафезъ надъ двата, — по 5 л. на кафезъ;
- д) за кучета на глава по 20 л.;
- е) за сурови животински произведения и хранителни продукти отъ животински произходъ отъ 1—10 кг. — 10 л. за всѣки килограмъ бруто надъ десеттѣ — по 0-10 л. за килограмъ;
- ж) за кости, рога, копита и други малоченни животински отпадѣци — за вагонъ 20 л.;
- з) за сезонно предвижване на ролоски добитъкъ въ Гърция и Турция на едъръ добитъкъ по 10 л. и на дребенъ и кучета — по 1 л. на глава.

IV. Отъ такси по туберкулинизиранието на дойнитъ крави и по предпазното лѣчебно прилагане на серумитъ и вакцинитъ:

- а) за туберкулинизирание на дойнитъ крави на глава по 50 л. и по 30 л. за добитъка на стопанитъ отъ кооперативнитъ млѣкарници;
- б) за сѣровакцинация на глава едъръ добитъкъ по 10 л. — за дребенъ добитъкъ 5 л. на глава;
- в) за двойна пастьорова вакцина на глава 15 л.;
- г) за присаждане на свини на глава по 5 л.;
- д) за овинизация на овци 2 л. на глава;
- е) за присаждане на кокошки 0-50 л. на глава, на гжски и др. по 1 л. на глава;
- ж) за противобѣсно присаждане — по 50 л. на глава животно и по 5 л. за регистрация на кучетата за борба съ болестта „бѣсъ“.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ чл. 4, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. ср): (Чете)

„Членъ 5. Разходитъ на фондоветъ се произвеждатъ по размѣритъ на действителнитъ имъ постѣпления“.

Прибавятъ се следнитъ нови алинеи: (Чете)
„Разрешава се на Св. Синодъ на Българската църква да издава специални църковни марки, съ които да се облекчатъ разни книжа и документи, издавани отъ църковнитъ учреждения на частни лица.“

Прихедитѣ отъ църковнитѣ марки се разпредѣлятъ по наполовина между Св. Синодъ и митрополитѣ и служатъ за засилване срѣдствата на фондоветѣ за „Общо-църковни нужди“ при Св. Синодъ и на „Епархийски църковни нужди“ при митрополитѣ и се употребяватъ за културно-просвѣтни и благотворителни цели.

Видоветѣ и количествата на църковнитѣ марки и размѣритѣ, по които се облепватъ съ такива марки книжата, издавани на частни лица отъ църковнитѣ учреждения, става по решение на Св. Синодъ и въ съгласие съ министъра на външнитѣ работи и на изповѣданията.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ чл. 5, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете)

„Членъ 6. Съгласно чл. 10 отъ закона за бюджета, отчетността и предприятията, разрешава се: 1) на Министерството на финанситѣ да построи, поправи или закупи здания за министерството, за митници и данъчни управления, всѣко едно надъ 500.000 л., отъ срѣдствата по бюджета на фонда „Общински налози“; 2) на Министерството на народното просвѣщение да закупи мѣста и построи здания за санаториуми, планински и морски почивни станции за учители, всѣко едно надъ 500.000 л., отъ срѣдствата на фонда „Социално и културно подпомагане на учителитѣ въ народнитѣ училища“; 3) на Министерството на земледѣлнето да построи и отчуждава сгради, отъ които всѣка една надъ 500.000 л.; 4) на Главната дирекция на пошитѣ и пр. за постройки надъ 500.000 л. на т. п. станции и 5) на Министерството на търговията, промишлеността и труда, да построи павилионъ при санаториума за гърдоболни „Фердинандъ I“ при с. Искрецъ, надъ 500.000 л. по фонда „Обществени осигуровки“.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ чл. 6, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете)

„Членъ 7. Провѣрката на смѣткитѣ на фонда „Общински пѣтица“, начинающа отъ 1929/1930 финансова година, се извършва отъ окръжната смѣтна палата въ София.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ чл. 7, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): (Чете)

„Чл. 8. Учредява се при Дирекцията на държавнитѣ лѣгове фондъ „Откупване облигации отъ външни държавни заеми“, разходътъ по който ще се покрие съ постѣпленията въ Българската земледѣлска банка отъ заемитѣ, отпущнати на бѣжанцитѣ, инвалидитѣ, общинитѣ и др.“

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ чл. 8, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Прибавя се новъ чл. 9 (Чете)

„Членъ 9. Въ чл. 15 отъ закона за пенситѣ за изслужено време отъ 1926 г. думитѣ: „опредѣлени по размѣри, каквито се плащатъ въ деня на последното увольнение безъ съответнитѣ части за издрѣжка на членове отъ семейство и родители“ се заличаватъ.

Къмъ сѣщия членъ се прибавя следната нова алинея: „За служби до 1 априлъ 1926 г., които влизатъ въ последнитѣ 6 години, сумитѣ се взематъ въ размѣри, каквито се плащатъ на 1 априлъ 1926 г., а следъ тази дата — действително получаванитѣ, като и въ двата случая отъ тѣхъ се изключватъ съответнитѣ части за издрѣжка на членове отъ семейството и на родители.

Постановленията на предходнитѣ две алинеи не се отнасятъ за лица, които сѣ престанали да служатъ преди 1 априлъ 1931 г.“

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ новия чл. 9, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Прибавя се новъ чл. 10: (Чете)

„Членъ 10. Въ алинея втора на чл. 6 отъ закона за временнитѣ удържки върху заплатитѣ на държавнитѣ служители и на служителитѣ при изборнитѣ и обществени

учреждения, както и върху пенситѣ за изслужено време презъ месецитѣ януарий, февруарий и мартъ 1931 г. — думитѣ „отъ които“ се замѣнятъ съ думитѣ „и двѣтъ за изслужено време“.

Алинея трета на сѣщия членъ се отмѣнява.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ новия чл. 10, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Прибавя се новъ чл. 11: (Чете)

„Членъ 11. Въ закона за временнитѣ удържки върху заплатитѣ на държавнитѣ служители и на служителитѣ при изборнитѣ и общественитѣ учреждения, както и върху пенситѣ за изслужено време презъ месецитѣ януарий, февруарий и мартъ 1931 г., създава се новъ членъ 7 съ забележка:

„Чл. 7. Отъ добилитѣ до 1 януарий 1931 г. право на две или повече какви да е пенсии лица: а) тѣзи, на които сборътъ на получаванитѣ пенсии не надминава 3.000 л. месечно, получаватъ сѣщитѣ пенсии и занапредъ; б) тѣзи, на които сборътъ на получаванитѣ пенсии надминава, обаче всѣка отъ тѣхъ поотдѣлно не достига 3.000 л. месечно, получаватъ най-големата и такава частъ отъ другитѣ, колкото е нужно за допълване до 3.000 л.; в) тѣзи, на които поне една отъ получаванитѣ пенсии достига или надминава 3.000 л. месечно, получаватъ по изборъ само една; г) инвалидитѣ съ лична пенсия за инвалидност, които иматъ 100% изгубена работоспособност, получаватъ сѣщитѣ пенсии и занапредъ.

При измѣнение на изгубената работоспособност или на семейното положение на тѣзи пенсионери, което влѣче промѣна и въ размѣра на пенситѣ, последнитѣ се пресмѣтатъ най-напредъ споредъ сѣществувашитѣ законоположения до 1 януарий 1931 г. и следъ това се прилагатъ постановленията на горната алинея.

За бележка. Въ сумата 3.000 л. при изброенитѣ въ чл. 7 случаи се включва и получава добавъчно възнаграждение върху пенсията“.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ новия чл. 11, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Прибавя се новъ чл. 12: (Чете)

„Членъ 12. Членове 10 и 11 отъ настоящия законъ иматъ сила отъ 1 януарий 1931 г. и отмѣняватъ ония постановления отъ сѣществувашитѣ закони, които имъ противоречатъ“.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ новия чл. 12, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Прибавя се новъ чл. 13: (Чете)

„Членъ 13. Отъ 1 юлий 1926 г. пенситѣ за инвалидност, опредѣлени по закона за пенситѣ на духовнитѣ лица, служащи по ведомството на Българската православно-църква, се изплащатъ отъ държавното съкровище“.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ новия чл. 13, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Чл. 9 става чл. 14. (Чете)

„Членъ 14. Сумата 30.000.000 л., опредѣлена съ закона за построяване болница на общественитѣ осигуровки въ София („Държ. вестникъ“, брой 3 отъ 4. IV. 1927 г.) се измѣнява на 45.000.000 л.“

Председателствуващъ В. Димчевъ: Които приематъ чл. 9, който става чл. 14, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Чл. 10 става чл. 15, като въ точка а следъ думитѣ „Въ края на ал. II на т. 6“ се прибавятъ думитѣ „на чл. 11“ и въ точка г, третия редъ, се заличава съюзътъ и. (Чете)

„Членъ 15. Измѣняватъ се и се допълватъ следнитѣ закони:

Законъ за общественитѣ осигуровки.

а) Въ края на ал. II на т. „б“ на чл. 11 се прибавятъ думитѣ: „ниго по-голяма отъ 36.000 л. годишно“.

Отпустнатите досега пенсии, които надвишават този размер, се ревизират.

б) Въ чл. 35, ал. I, думите: „отъ изплатените суми за надници“ се изменят така: „отъ броя на изплатените надници“.

в) Въ чл. 37 прибавя се нова алинея. „Въ случай че определените вноски не бъдат внесени доброволно отъ работодателите въ Б. н. банка — фондъ „Обществени осигуровки“, тѣ се събиратъ по реда за събиране прѣкиятъ данѣци отъ държавните бирници, възъ основа на изплатените имъ отъ Дирекцията на труда и обществени осигуровки завѣрени списъци, заедно съ глоба 20% за закъснение“.

г) Новъ чл. 38 — „а“. Предприемачите по обществени предприятия (държавни, окръжни, общински и на обществени учреждения) внасятъ: 2% за болестъ и майчинство и 3% за инвалидностъ и старостъ върху изплатените суми за заплати и надници на работници и служащи, които се удържатъ при изплащането на всѣка ситуация. Когато плащанията на ситуацията не ставатъ съ платежна заповѣдъ срещу Б. н. банка, преди да се изплати сѣщата, следуватъ се удържки за фонда „Обществени осигуровки“ се внасятъ предварително съ вносетъ лисъ въ Б. н. банка въ приходъ на фонда.

Предприемачите-работодатели сѣ длѣжни да вписватъ въ осигурителната книжка на всѣки работникъ контролния № на вносна лисъ, съ който сѣ внесени въ приходъ на фонда следуватъ се удържки, на мѣстото, определено за лепене на осигурителни марки.

За неударжане следуватъ се удържки сѣ солидарно отговорни длѣжностните лица, издали и визирали платежната заповѣдъ или извършили плащането, ако то става не съ платежна заповѣдъ срещу Б. н. банка.

д) Забележката къмъ чл. 42 се отменява.

Законъ за хигиената и безопасността на труда.

е) Въ чл. 22, ал. II цифрата 10 се замѣнява съ 200.

Ал. III се отменява. Четвъртата алинея става трета.

ж) Чл. 24 се изменя така: „При Министерството на търговията, промишлеността и труда — Дирекцията за труда и обществените осигуровки и при всѣка инспекция по труда се назначаватъ необходимото число лѣкари-инспектори, заведующи хигиеническата и медицинската служби.

Заплатите на тѣзи лѣкари се изплащатъ отъ Дирекцията на труда и о. о., като необходимите суми се събиратъ отъ работодателите, които иматъ повече отъ 10 и по-малко отъ 200 души работници.

Опредѣлянето на вноските на работодателите става годишно отъ Дирекцията на труда въ зависимостъ отъ броя на изплатените надници презъ годината. Работодателите сѣ длѣжни да внесатъ вноските си въ Българската народна банка — фондъ обществени осигуровки най-късно въ срокъ единъ месецъ отъ получаване на писменото съобщение.

Въ случай че определените вноски не бъдатъ внесени доброволно, тѣ се събиратъ по реда за събиране прѣкиятъ данѣци, възъ основа на изплатени отъ Дирекцията на труда завѣрени списъци, заедно съ 20% глоба за закъснение“.

Законъ за настаняване на работа и осигуряване при безработица.

з) Чл. 42, следъ ал. III се правява нова ал. IV: „Предприемачите по обществените предприятия (държавни, окръжни, общински и на обществени учреждения) внасятъ 1% за безработица върху изплатените суми за заплати и надници на работниците и служащите, които се удържатъ при изплащане на всѣка ситуация. Когато плащането на ситуацията не става съ платежна заповѣдъ, преди да се изплати сѣщата, следуватъ се удържки се внасятъ предварително съ вносетъ лисъ въ Българската народна банка въ приходъ на фонда о. о. Предприемачите-работодатели сѣ длѣжни да вписватъ въ осигурителната книжка на всѣки работникъ контролния номеръ на вносна лисъ, съ който сѣ внесени въ приходъ на фонда следуватъ се удържки, на мѣстото, определено за лепене на осигурителни марки.

За неударжане следуватъ се удържки сѣ солидарно отговорни длѣжностните лица, издали и визирали платежната заповѣдъ или извършили плащането, ако то става не съ платежна заповѣдъ срещу Българската народна банка“.

Законъ за контрола на парните котли и резервуарите.

и) Чл. 10 се изменя така: „Предвидените въ чл. 9 такси се внасятъ въ Българската народна банка въ при-

ходъ на фонда о. о. сметка контрола на парните котли и резервуарите“.

Председателстващъ В. Димчевъ: Има думата народниятъ представителъ г. Илия Януловъ.

И. Януловъ (с. д): Г. г. народни представители! Вие гласувахте сега, преди нѣколко секунди, изменения къмъ закона за пенсията въ нѣколко важни постановления. Споредъ менъ, ще бѣде много добре, щото и г. министърътъ на финансите да стане и да заяви въ какво се състоятъ направените изменения на закона за пенсията. Мене ми става болно, че тази сутринъ въ бюджетарната комисиия ние приехме нѣколко важни постановления на закона за пенсията, нефигуриращи въ бюджетопоекта, нефигуриращи за дебатите на второ четене. Сега се докладватъ тия изменения, заради това нека да не се злоупотребява, азъ замолвамъ г. министра на финансите да ни каже, първо, въ какво се състоятъ гласуваните и направени изменения и, второ, не смѣта ли, щото тия изменения на закона за пенсията да ги свърже съ една декларация въобще за закона за пенсията? Ние можемъ всички изменения да гласуваме, но когато имаме единъ много голѣмъ въпросъ — законътъ за пенсията, въ това време, когато има едно външение въ обществото относно закона за пенсията, въ единъ моментъ, когато се чегагъ изменения на закона за пенсията, гласувани за два часа въ бюджетарната комисиия, и когато нито нѣкой отъ журналистическата ложа, нито никой тукъ ги чу, азъ бихъ желалъ министърътъ на финансите да ни каже въ какво се състоятъ направените изменения въ закона за пенсията.

Министъръ В. Молловъ: Тѣ минаха вече.

И. Януловъ (с. д): Никой не ги е чулъ.

Министъръ В. Молловъ: Всички сѣ ги чути, никой не е направилъ възражение.

И. Януловъ (с. д): Не е така.

Министъръ В. Молловъ: Азъ ще ви дамъ обяснения.

И. Януловъ (с. д): Намиратъ ли се тия изменения въ връзка ...

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Какъ може да не сте чули, когато азъ викахъ високо: новъ чл. 10, новъ чл. 11, за да чуятъ всички?

Министъръ В. Молловъ: Искате обяснения само по това ли да ви дамъ или ще говорите и по друго?

И. Януловъ (с. д): Искамъ да дадете обяснения по туй, защото се намираме въ Камара.

Министъръ В. Молловъ: То се знае, че се намираме въ Камара. Затуй се и внасятъ тия предложения. Да бѣше на друго мѣсто, нѣмаше да става въпросъ.

И. Януловъ (с. д): Като се гласуватъ тия изменения въ бюджетарната комисиия въ 2 ч. следъ обѣдъ и сега тукъ въ 6 ч., добре е да ги знае народното представителство, да се дадатъ нужните обяснения, защото най-сетне ние не сме регистрационно бюро.

Министъръ В. Молловъ: Г. Януловъ има двойно любопитство, макаръ че той бѣше въ бюджетарната комисиия, дето се разискваха тия въпроси. На едното искане на г. Януловъ дадохъ удовлетворение въ бюджетарната комисиия, на другото ще му дамъ удовлетворение тукъ, въ пленума, понеже само той се интересува, макаръ че е напълно освѣтленъ върху тия промѣни, по които другите г. г. народни представители само отъ прочитането на текстовете сѣ достатъчно освѣтлени.

Въпросътъ се заключава въ следното. Съ промѣните на заплатите по закона за бюджета, брутната основна заплата се увеличава, защото въ нея влизатъ и получаваните въ много министерства добавъчни възнаграждения, като стотинки и т. н., които по-рано не влизаха въ нея. Това значи, че, по силата на тази техническа поправка на заплатите по закона за бюджета, заплатите се увеличаватъ. А това значи, отъ друга страна, че едно лице, което се намира на държавна служба, като бѣде пенсионирано, ако биха били заплатите отъ 1930/1931 г., то би получило по-малка пенсия, защото е заемало такава длѣжностъ съ такава заплата; а по силата на тази техническа поправка ще получи по-висока пенсия, безъ да заема нова по-висока

дължност. Следователно, трябва да се поправи това положение. И затова ние казваме, че по силата на закона от 1 — не помня кой месец — 1926 г. тази пенсия нѣма да се изчислява по последната заплата, а по заплатата, която е била определена на тази дата, и по-нататък — по изчисленията за тия шест години. Смятамъ, че въ това нѣщо има справедливост. Така трябва да бъде, за да не се ошетява фондът.

Второ. Съ временните удържки, които направихме за три месеца, ние постановихме да не се плащат двойни пенсии, обаче не взехме въ съображение, че има пенсии, които, взети заедно, сѣ по-малки отъ 3.000 л. Следователно, сега трябва да поправимъ една несправедливост и затова градираме: първо, ако дветѣ пенсии не надминаватъ сумата 3.000 л., получаватъ се и дветѣ; второ, ако едната надминава 3.000 л., а другата е по-малка, получава се по-голямата, и, трето, лицата, които иматъ 100% загубена работоспособност, получаватъ и дветѣ пенсии. Тѣ сѣ нѣколко, единични случаи, и е справедливо тия хора да ги получаватъ, защото сѣ не само инвалиди, но сѣ абсолютно неспособни за каквато и да е най-малка работа.

Трето измѣнение. Ние имаме около 10—15 или около 20 души свещеници инвалиди, на които, по силата на съществуващото законодателство, не е било възможно да се плаща инвалидна пенсия. Съ това постановление уреждаме въпроса и за тѣзи инвалиди, както и за останалитѣ — да имъ се дава пенсия по силата на съществуващитѣ законоположения.

Ето всичкото, което се отнася до измѣненията на постановленията на закона за пенсиятѣ. Смятамъ, че тѣ сѣ свършено въ духа на онова, което ние сме направили по заплатитѣ, и въ духа на справедливостта. Нѣма никакво особено материално измѣнение на закона; има направени само известни корекции, които трябва да бъдатъ направени.

И. Януловъ (с. д): Сега искамъ думата по параграфа.

Председателствувашъ В. Димчевъ: Имате думата.

И. Януловъ (с. д): Г. г. народни представители! Въ законопроекта се казва, че се правятъ нѣкои измѣнения въ социалното законодателство, на първо мѣсто въ закона за общественитѣ осигуровки, като въ чл. 10, който става 15, е казано: (Чете) „Въ края на алинея II на точка б се прибавятъ думитѣ „нико по-голяма отъ 36.000 л. годишно“. Най-напредъ ще моля да се каже за кой членъ отъ закона се касае.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Казахъ, че се касае за чл. 11 и че тази поправка е направена. Азъ докладвахъ туй.

И. Януловъ (с. д): Това разбирамъ, но ще трябва да се посочи за кой членъ отъ стария законъ за социалнитѣ осигуровки се касае.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Казахъ, че се касае за края на алинея втора, точка б, на чл. 11. Това докладвахъ. Чл. 10 отъ законопроекта на фондовѣтѣ става чл. 15, а въ този чл. 15 въ пунктъ а се казва: „Въ края на алинея втора на точка б на чл. 11“ и т. н.

И. Януловъ (с. д): Сега, г. г. народни представители, ние се намираме предъ следното фактическо положение. Въ края на 1929 г. ние гласувахме единъ законъ, че въ случай на злополука, когато ще се изчислява пенсията на пострадалия работникъ, респ. на неговитѣ наследници, ще се вземе за база заплатата му въ последнитѣ 25 дни, значи, неговата срѣдна заплата и се помножава на 300. Въз основа на това, всички работници сѣ надница, да кажемъ, 100 л., ще иматъ 100 умножено на 300, равно на 30.000 л., сѣ надница 200 л. — 60.000 л., сѣ надница 300 л. — 90.000 л. Сега веднага се прави единъ скокъ назадъ: за работниците сѣ заплата до 100—120 л. се запазва фактическото положение, защото се предлага максимумътъ да бъде 36.000 л. годишно. Но работници сѣ надница надъ 120 л. въ случай на злополука нѣма да получаватъ каквото имъ се дава досега отъ закона. Да кажемъ, че надницата имъ е 200 л.; тѣ нѣма да получаватъ 60.000 л., а ще получаватъ само 36.000 л. Защо се прави това? Защото, казва се, се създадо едно силно впечатление отъ високитѣ пенсии въ нѣкои случаи, и, отъ друга страна, ставало претрупване на работодателятѣ и специално на този фондъ, макаръ че тукъ нѣма единъ специаленъ фондъ, а има репартиция въ края на годината на разходитѣ по злополука.

Г. г. народни представители! Нека този въпросъ да не се смѣсва съ въпроса за другитѣ социални осигуровки.

Това е чисто юридическа материя. Тукъ е отговорността на предприетото. Ако нѣмаше застраховка, отъ сѣдѣща нѣма да се присъждятъ вреди и загуби, които материално да отговарятъ на нанесената загуба. Възстановяване на счупена рѣка или кракъ е невъзможно, но щомъ тѣзи загуби сѣ оценяеми, въ таквъ случай се взема надницата умножава се на 300 и се добива базата 100% за размѣра на пенсията. Въз основа на закона, гласуванъ отъ насъ на 2 февруарий 1929 г., има отпуснати пенсии по 4, по 5, по 6 хиляди лева. Има гласувани пенсии и на семействата на двама души журналисти при база 7.000 л., мисля. Значи, спорътъ за кое ще бъде? Спорътъ ще бъде за пенсиятѣ на интелектуалнитѣ работници, инженери, техници, лѣкари, свързани съ частни предприятия съ договоръ за наемъ на работа. И нашиятъ законъ е достатъчно широкъ, че ги смѣтатъ за наемни работници. Но веднѣжъ законътъ таквъ, налага се тѣ да получатъ по него едно възмездие за нанесенитѣ вреди и загуби. Социалната политика не може да намалява добитото право, щомъ е възможно то да бъде получено чрезъ сѣдилището. Е добре, можете ли да се обърнете къмъ сѣдилището? Вие знаете, че се води единъ дълъгъ процесъ, защищаванъ отъ единъ адвокатъ, сега министъръ. Този процесъ, заедно съ други процеси, стигна до Касацисния сѣдъ. Въпросътъ се състоеше въ следното: може ли пострадалиятъ работникъ да избира — да получи обезщетението отъ пенсионния фондъ на социалнитѣ застраховки, или пъкъ да каже: азъ не ща пенсия отъ социалнитѣ застраховки, да даде частно подѣ сѣдъ работодателя, и щомъ докаже вината му, по чл. 56, ще си получи обезщетението чрезъ сѣда. Софийскиятъ окръженъ сѣдъ издаде решение — същото решава и апелативниятъ сѣдъ, същото решава и Върховниятъ касационенъ сѣдъ и казва: макаръ сѣдътъ да намира, че нанесенитѣ вреди и загуби заслужаватъ едно възмездие много по-голямо, макаръ сѣдътъ да намира, че, въз основа на чл. 56, респ. чл. 58 отъ закона за задълженията и договоритѣ, може да се отнесе до сѣда и да претендира за получаване на вреди и загуби, но, веднѣжъ държавата създаде единъ монополъ на осигуряване и на възмездие за злополука, вънъ отъ този монополъ никой не може да претендира за вторично, за паралелно възнаграждение. Следователно, всички злополуки се репариратъ отъ фонда „Обществени осигуровки“, защото — и много право е решението на Касацисния сѣдъ — защото сме задължили работодателя да внесе вноски, когато въ края на годината става репартиция. И, следователно, юридически въпросътъ е изчерпанъ: този инженеръ, станалъ жертва въ мината, не може да се отнася до сѣдилищата — отнема му се това право; той може да получи пенсия само по закона за общественитѣ осигуровки. Законътъ му даваше отъ 1918 г. до 1924 г. една пенсия равна на $\frac{2}{3}$ отъ заплатата. Въ закона отъ 1924 г. се фиксираха пенсиятѣ въ абсолютни числа, но се стига до 9.000 л., а сега до 36.000 л. годишно се предлага — въ разлика отъ закона отъ 1929 г., когато максимумътъ бѣ неограниченъ.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Слава Богу, че се намѣри едно управление, което не е осуетило тия пенсии.

И. Януловъ (с. д): Споредъ закона отъ 1924 г., бѣше 9.000 л., следъ това, споредъ закона отъ 1929 г., се достигна до помножение заплатата, както казахме, на 300, безъ максимумъ. То бѣше най-справедливо. Но сега веднага се слиза надолу.

Г. г. народни представители! Първо, вие влизате въ противоречие съ закона отъ 1929 г.; второ, вие влизате въ противоречие съ здравия юридически разумъ, защото отнемате правото на единъ работникъ да дири възмездие за това, че неговата работоспособност е намалена следствие на травматизмътъ, злополука или следствие професионална болестъ; и, трето, вие влизате въ противоречие съ конвенцията, гласувана съ самитѣ васъ. Тази конвенция, предложена въ Женева, подписана отъ България, внесена тукъ, въ Народното събрание, е гласувана. Съ нея въ 1929 г. се опитаме да съгласуваме закона. Тази конвенция казва: всички държави се задължаватъ относно въпроса за минималния размѣръ на обезщетението при злополука по следния начинъ: въ случай на пълна и постоянна неспособностъ обезщетението да съответствува на $\frac{2}{3}$ отъ годишната заплата на пострадалия.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): А ние плащаме повече.

И. Януловъ (с. д): Чакайте. — Съ това единъ видъ се възстановяваше старото положение отъ 1918 г. у насъ — значи, пенсията да бъде равна на $\frac{2}{3}$. Ние направихме стѣпка напредъ въ това отношение. Взехме предъ видъ, че при инвалидностъ 100% и същевременно ако има нужда

отъ служащъ, който да подпомага на злополучния, тогава по конвенцията се дава допълнително 50% отъ пенсията. Свързахме едното съ другото и прокарахме закона отъ 1929 г., въ който изрично казахме: ако е станалъ съвсемъ негоденъ за работа, годишната му пенсия се равнява на пълния размъръ на срѣдната му заплата презъ последнитѣ 25 работни дни, умножена на 300. Както виждате има хармония между решенията на Върховния касационенъ съдъ, между здравия юридически разумъ, между Женевската конвенция и между закона отъ 1929 г.

Сега веднага правимъ единъ скокъ назадъ. Г. г. народни представители! Този скокъ назадъ се прави заради туй, защото имало нѣколко пенсионери — имайте, обаче, предъ видъ, че тѣ не сѣ много — които стигатъ доста нависоко. И се казва: юридически сте правъ, г. Януловъ — така се каза въ комисията — обаче ние гледаме на този въпросъ отъ социална гледна точка, въ смисълъ, че ако въ България най-големата пенсия е 6.000 л. за изслужено време — макаръ че туй е една чиста юридическа материя, а не социална — какъ може тукъ да се даватъ пенсии за злополука отъ 7 и 8 хиляди лева? Е добре, г. г. народни представители! Азъ казвамъ така: ако не може да се получава всичкото, то да получатъ нѣщо разумно, и правя предложение въ тази смисълъ, въ която е билъ изработенъ и бюджетопроектътъ отъ г. министъръ Мишайковъ преди нѣколко дена и представенъ въ Министерството на финанситѣ. Въ Министерството на финанситѣ сигурно нѣкои чиновници . . .

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Не чиновници.

И. Януловъ (с. д): Който и да е, това не е важно; ти, Стойчо, ме разбирашъ много добре какво искамъ да кажа и те моля да не ме прекъсвашъ. — Въ Министерството на финанситѣ, казвамъ, това положение се измѣня: Г. министърътъ на финанситѣ намалява тази сума отъ 60.000 л. на половина — на 36.000 л. За свидетелъ соча самия министъръ на търговията, съ рискъ дори пакъ да се скарамъ съ него.

Министъръ В. Молловъ: Нѣма да се карате, но при условие да не правите предложение.

Министъръ Д. Мишайковъ: Азъ правя кавга само за цифри. За политика не правя кавга.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Министърътъ на търговията не може да търпи грѣшкитѣ въ цифритѣ, но грѣшкитѣ въ идентѣ търпи.

И. Януловъ (с. д): Г. Молловъ! За да има съгласие, предварително има споръ. Ние съ г. Мишайковъ по цифритѣ въ края на краищата винаги сме се разбирали. Сега моля да се разберемъ и съ Васъ.

Министъръ В. Молловъ: Хайде!

И. Януловъ (с. д): Г. министърътъ на търговията ви представя максималната инвалидна пенсия по злополука да бѣде 60.000 л. годишно или равно на 5.000 л. месечно.

Министъръ В. Молловъ: Кой представлява? Азъ ли?

И. Януловъ (с. д): Не, министърътъ на търговията. Но въ Министерството на финанситѣ става намаление на тоя размъръ на 36.000 л.

Министъръ В. Молловъ: Нѣма такова нѣщо.

И. Януловъ (с. д): Има го.

Министъръ В. Молловъ: Азъ съмъ внесълъ въ Камарата това, което е приготвено въ Дирекцията на труда.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Има известни намаления въ първоначалния проектъ.

И. Януловъ (с. д): Да, има ги. Това ми каза тази сутринъ г. главниятъ секретаръ на Министерството на търговията. Той ми каза дословно така: „Г. Януловъ, каквото Вие предлагате, ние го внесохме, но въ Министерството на финанситѣ го измѣниха“.

Ето защо къмъ моитѣ четири аргументи азъ се надѣвамъ, че ще имаме застъпничеството и на г. министра на търговията, защото въ края на краищата има и едно друго съображение: съ какво право Вие, г. министре на финанситѣ, . . .

Министъръ В. Молловъ: Ама не е вѣрно това, което казвате.

И. Януловъ (с. д): . . . или Вие, г. министре на търговията, . . .

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Има една компромисна формула, но мисля, че ще я развалите, ако продължавате по-нататъкъ.

Министъръ В. Молловъ: Да, ще я развалите.

И. Януловъ (с. д): Но, тогава, много добре, ако можемъ да дойдемъ до една компромисна формула.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Ще дойдемъ до базата на закона.

И. Януловъ (с. д): Ще бѣде, обаче, извънредно тежко за пенсионеритѣ, напр., журналисти, респ. семействата имъ, за които споменахте, на които сѣ дадени по 7.000 л., да имъ намалите сега пенсията не на 5.000 л., но на 3.000 л.! То значи да стигнатъ до черноработнитѣ. Има инженери, юристи и техници, които сѣ инвалиди по злополука и сега, когато получаватъ по 4—5 хиляди лева месечна пенсия, вие искате да намалите пенсията имъ на 3.000 л., а на съпругитѣ имъ ще я намалите на 1.500 л., а на децата имъ ще дадете 20%. На детето на единъ инженеръ, който е получавалъ 100.000 л., сега ще намалите пенсията до 600 л. на месецъ.

Министъръ В. Молловъ: По другия законъ за старостъ, който внесохте, ще видимъ какви суми ще трѣбватъ.

И. Януловъ (с. д): Вие сте юристъ, г. министре на финанситѣ, и ме разбирате много добре.

Министъръ В. Молловъ: Разбирамъ Ви. Но така, както Вие искате, ще трѣбва да се увеличи бюджетътъ съ 2.400.000.000 л. за осигуровка за старостъ.

И. Януловъ (с. д): Осигуровката за старостъ на работничитѣ ли?

Министъръ В. Молловъ: Казвамъ, че по Вашия проектъ ще сѣ необходими толкова пари.

И. Януловъ (с. д): Осигуровката на беднитѣ стари хора по нашия проектъ ние можемъ да я осъществимъ, ако Вие си направите труда да разрешите въпроса за репарациитѣ дотолкова, доколкото зависи отъ Васъ. Азъ зная, че не зависи отъ Васъ, но дайте доклади.

Министъръ В. Молловъ: Репарациитѣ сѣ 300.000.000 л. годишно, а г. Януловъ иска сега годишно 2.400.000.000 л. за осигуровка за старостъ.

И. Януловъ (с. д): Не е вѣрно това. На беднитѣ, които иматъ доходъ до 12.000 л. годишно, азъ предлагамъ да се дава годишно 6.000 л. старческа пенсия — това прави една сума отъ 300.000.000 л. и, когато Вие нѣма да бѣждете министъръ на финанситѣ, ние ще го прокараме туй.

И. Хрелопановъ (с. д): Януловъ, свърши, моля ги сѣ, за да не попрѣчишъ на компромисната формула.

И. Януловъ (с. д): Не, азъ нѣма да попрѣча, а, напротивъ, други сѣ попрѣчили, азъ съмъ се борилъ по това и сега, вследствие на тази борба, ще се получи резултатъ.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Ако казвашъ, че този резултатъ е постигнатъ благодарение на тебе, ще го отетелимъ.

И. Януловъ (с. д): Не, на това не държа, важно е да се поправи.

Председателствуващъ А. Христовъ: Има думата докладчикътъ г. Стойчо Мошановъ.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Г. г. народни представители! Ние се изяснихме съ г. Януловъ въ пленума въ сѣботата и въ бюджетарната комисия днесъ по съображенията, които ни накараха да туримъ единъ плафонъ за годишния размъръ на пенситѣ по злополука. Азъ нѣма да повтарямъ тия аргументи, но, безъ да се отива до това, което г. Януловъ предлага, за да бѣде тоя плафонъ не произволенъ, а да почива на известна база, която пред-

вижда законът, г. министърът на търговията и г. министърът на финансите съгласни тоя плафон да бъде въ размър 48.000 л. годишно, т. е. 4.000 л. месечно. Това има своето основание въ самия закон, дето по отношение на факултативните застраховки е турена една база, най-високата — да повтори пакъ тая чужда дума, плафонъ — въ размър 50.000 л.; така че само съ една разлика отъ 2.000 л. на годината ние стигаме тая цифра, която влиза въ системата на закона за общественитъ осигуровки.

И азъ ви моля да се съгласите съ това предложение на г. министра на търговията, щото тоя размър отъ 36.000 л. да стане 48.000 л. годишно.

Азъ мисля, че съ тази поправка ще се съгласи и г. Януловъ. Защо, г-да? Затова защото пенсионери съ годишна пенсия надъ 50.000 л. има само 6 души. Значи, Вие, г. Януловъ, пледирате само за 6 души, а като приемемъ тази база 48.000 л., всички наследствени пенсии за злополука се покриватъ съ тоя размър 48.000 л.

И. Януловъ (с. д): Не ми остава нищо друго, освенъ да благодаря, че размърътъ отъ 36.000 л. се увеличава на 48.000 л. благодарение на моето предложение.

Отъ сговориститъ: Ей-й-й! (Смѣхъ и ржкоплъскания отъ сговориститъ)

Г. Чернооковъ (д. сг): Ние се разбираме съ тебе! Да не е Пастуховъ да ти бърка, и ти ще дойдешъ при насъ.

И. Януловъ (с. д): Оттеглямъ предложението си.

С. Савовъ (д. сг): Кроткитъ ягнета отъ две майки сучатъ!

К. Маноловъ (зан): Г. министре! Свещеническитъ вдовици презъ 1925 и 1926 г. съ получавали пенсия по този бюджетъ. Какъ се уреди сега въпросътъ?

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Г. Маноловъ! Предвижда се новъ чл. 13, който напълно урежда този въпросъ.

Председателстващъ В. Димчевъ: Г. Януловъ оттегля предложението си. Съ съгласието на г. министра, цифрата 36.000 л. става 48.000 л.

Който приематъ чл. 10, който става чл. 15, както се докладва, съ тая поправка, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство. Събранието приема.

Докладчикъ С. Мошановъ (д. сг): Съ това се приема законопроектътъ за бюджета на фондоветъ на второ четене.

Министъръ В. Молловъ: Да се пристъпи къмъ точка първа отъ дневния редъ — трето четене законопроекта за бюджета на държавата.

Председателстващъ В. Димчевъ: Пристъпваме къмъ разглеждането на точка първа отъ дневния редъ — трето четене законопроекта за бюджета на държавата за 1931/1932 финансова година.

Има думата докладчикътъ г. Александъръ Пиронковъ.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Прочита законопроекта изцѣло, заедно съ исправкитъ и прибавкитъ, приети на второ четене)

Направиха се следнитъ поправки.

По чл. 1: а) Кредитътъ по § 29 отъ бюджета на Държавнитъ дългове 55.333.000 л. се намалява съ 3.000.000 л. и остава 52.333.000 л.

Общиятъ кредитъ на държавнитъ дългове е 2.150.433.000 л. б) Общиятъ кредитъ по Върховната и окръжнитъ смѣтни палати става 24.417.360 л.

в) Кредитътъ по § 91 на Министерството на народното просвѣщение 500.000 л. се увеличава съ 500.000 л. и става 1.000.000 л., а общиятъ кредитъ по сѣщото Министерство става 874.618.000 л.

г) Кредитътъ по § 67 на Министерството на войната 150.000 л. се увеличава съ 1.000.000 л. и става 1.150.000 л., а общиятъ кредитъ по сѣщото Министерство става 1.109.620.000 л.

д) Кредитътъ по отдѣлъ II — § 1 на Министерството на търговията за надници на щатни надничари отъ 15.052.920 л. става 16.362.560 л., а общиятъ кредитъ по § 1 става 20.601.380 л.

По сѣщото министерство ставатъ следнитъ промѣни въ глава III, § 17:

1. Срѣдно механо-електротехническо училище въ София. Увеличаватъ се следнитъ заплати:

1. 12 учители-инженери отъ 4.500 на 4.900 л.
2. 14 учители редовни гимназиални отъ 4.100 л. на 4.500 л.

3. 16 учители специалисти отъ 4.100 л. на 4.500 л.

5. Срѣдно-столарско училище, Русе.

1. 3 учители по общообразователни предмети отъ 4.100 на 4.350 л.

2. 14 учители специалисти отъ 4.100 на 4.350 л.

6. Срѣдно-мелничарско училище, Русе.

1. 5 учители-инженери отъ 4.500 на 4.750 л.

2. 3 учители гимназиални отъ 4.100 л. на 4.350 л.

3. 3 учители-специалисти отъ 4.100 л. на 4.350 л.

§ 17, заплатата, ще бѣде увеличенъ съ сумата 285.600 л., както следва:

1. На Софийското механо-електротехническо училище съ 201.600 л.

2. На срѣдното столарско училище въ Русе съ 51.000 л.

3. На срѣдното мелничарско училище въ Русе съ 33.000 л.

По сѣщия § 17 се намалява повишението отъ 1.448.740 л. на 1.163.140 л. на стр. 27, а общиятъ кредитъ по това министерство става 111.309.640 л.

е) Кредитътъ по § 15 на Народното събрание се намалява съ 2.200.000 л., общиятъ сборъ на сѣщото остава 31.753.100 л., а за Върховното правителство — 69.839.500 л.

ж) Кредитътъ по § 23 на Министерството на външнитъ работи се намалява съ 300.000 л., общиятъ кредитъ на министерството остава 104.149.000 л.

з) По бюджета на Българската православна църква.

А. Въ обяснителната таблица.

По § 1.

а) Безотчетнитъ дневни пари на намѣстникъ-председателя се увеличаватъ: месечно отъ 5.000 на 6.000 л., годишно отъ 60.000 л. на 72.000 л. и въ зависимостъ отъ това се разрешава кредитъ отъ 72.000 л.

б) Безотчетнитъ дневни пари на тримата синодални архиепископи-членове се увеличаватъ: месечно отъ 2.100 л. на 3.000 л., годишно отъ 25.000 на 36.000 л. и въ зависимостъ отъ това се увеличава общиятъ кредитъ отъ 75.600 л. на 108.000 л.

в) Кредитътъ „Всичко за заплати“ отъ 1.129.080 се увеличава на 1.173.480 л., а кредитътъ „Всичко по § 1“ се увеличава отъ 1.214.620 на 1.259.020 л.

По § 4.

а) Основнитъ възнаграждения на епорийскитъ свещеници и дякони се определятъ на:

Съ висше образование — 2.000 л. месечно.

Съ срѣдно образование — 1.300 л. месечно.

Съ непълно образование — 950 л. месечно.

б) Кредитътъ отъ 30.534.000 л. се увеличава на 32.834.000 л.

в) Кредитътъ „За повишение“ се намалява отъ 4.049.420 л. на 4.005.020 л.

г) Кредитътъ „Всичко“ отъ 30.534.000 л. се увеличава на 32.834.000 л.

д) Кредитътъ „Всичко“ по § 4 отъ 34.583.420 л. се увеличава на 36.839.020 л.

е) Кредитътъ „Всичко за личния съставъ“ се увеличава отъ 37.791.840 л. на 40.091.840 л.

Б. По бюджета.

1. Кредитътъ по § 1 отъ 1.214.620 л. се увеличава на 1.259.020 л.

2. Кредитътъ по § 4 отъ 34.583.420 л. се увеличава на 36.839.020 л.

3. Кредитътъ „Всичко по глава I“ отъ 37.791.840 л. на 40.091.840 л.

4. Общиятъ кредитъ отъ 44.945.000 л. — на 47.245.000 л.

По Министерския съветъ.

1 книговодителъ става съ месечна основна заплата 2.660 л., като кредитътъ за повишение остава 56.640 л.

По Народното събрание.

1 секретаръ става съ месечна основна заплата 5.525 л.

1 надзирателъ, той и старши на прислужницитъ, става съ основна месечна заплата 2.070 л.

4 стенографи-редактори ставатъ съ основна месечна заплата по 5.950 л.

5 стенографи-провърители ставатъ 6 съ месечна заплата по 5.250 л.

1 стенодактилографъ става 1 стенографъ-подсекретаръ съ месечна основна заплата 2.660 л.

1 механикъ-електромонтьоръ става „той заведующъ и парното отопление“.

Кредитътъ по § 16 за повишение се увеличава на 117.620 л. и се прибавятъ думитъ: „Намаление съгласно чл. чл. 6 и 7 отъ закона за бюджета за 1931/1932 финансова година — 57.040 л.“

По администрация и полиция.

1 секретаръ на Столичното полицейско команданство става съ месечна основна заплата — 4.400 л.

По въздухоплаването

1 счетоводителъ става съ месечна основна заплата отъ 4.900 — 8.925 л.

1 контролоръ по отчетността също — 4.675 л.

На библиотекаритъ-писатели при Министерството на народното просвѣщение, на Обществения сгради и пр., на правосъдието, на желѣзницитъ и пристанищата, при Народното събрание и при Върховната смѣтна палата основната месечна заплата става по 4.100 л. месечно, а на библиотекаръ-каталогизатора при Народното събрание — 3.425 л.

По Министерството на правосъдието.

Следната нова база за месечнитъ заплати на сѣднитъ:

1) Главенъ сѣдебенъ инспекторъ, председателъ кодификационната комисия, председателъ отдѣление Върховенъ касационенъ сѣдъ, главенъ прокуроръ Върховния касационенъ сѣдъ и председателъ апелативенъ сѣдъ — 12.750 л.

2) Членъ и прокуроръ на отдѣление при Върховния касационенъ сѣдъ, прокуроръ при апелативенъ сѣдъ, членъ на кодификационната комисия — 11.390 л.

3) Подпредседателъ на апелативенъ сѣдъ, сѣдебенъ инспекторъ и председателъ на Софийския окръженъ сѣдъ — 10.200 л.

4) Членъ и замѣстникъ прокуроръ на апелативенъ сѣдъ, сѣдия-следователъ при същия сѣдъ и прокуроръ при Софийския окръженъ сѣдъ — 9.350 л.

5) Председателъ на окръженъ сѣдъ съ две и повече отдѣления — 8.160 л.

6) Председателъ на окръженъ сѣдъ съ 1 отдѣление — 7.990 л.

7) Прокуроръ на окръженъ сѣдъ, подпредседателъ и сѣдия-следователъ при Софийския окръженъ сѣдъ — 7.140 л.

8) Подпредседателъ, сѣдия-следователъ при окръженъ сѣдъ, членъ и замѣстникъ-прокуроръ при Софийския окръженъ сѣдъ, инспекторъ на нотариуситъ, секретаръ на кодификационната комисия, началникъ бюро сѣдебна статистика — 6.375 л.

9) Членъ и замѣстникъ-прокуроръ на окръженъ сѣдъ, мировъ сѣдия въ София, ревизоръ на сѣднитъ-изпълнители и директора на Софийския централенъ затворъ — 5.525 л.

10) Секретаръ на отдѣление при Върховния касационенъ сѣдъ — 4.420 л.

11) Секретаръ при апелативенъ сѣдъ — 3.200 л.

Увеличава се разрешениятъ кредитъ за заплати съ 1.682.550 л., която сума се взима, както следва:

Отъ § 32 — храна на затворниците и пр. — 863.620 л.

Отъ § 36 — храна на добитъка — 30.000 л.

Отъ § 45 — възнаграждения на комисии — 23.570 л.

Отъ § 56 — за прибавка 2.400 л. годишно къмъ заплатитъ на секретаритъ, които владѣятъ стенография — 100.000 л.

Отъ § 58 — запазенъ фондъ — 314.930 л.

Отъ кредита за повишение — 150.430 л.

Допълнителенъ кредитъ за заплати — 200.000 л.

Общата сума на разходния бюджетъ по Министерството на правосъдието се увеличава съ 200.000 л. — отъ 185.570.220 л. на 185.770.220 л.

Къмъ тѣзи заплати на сѣднитъ ще бѣдатъ приравнени заплатитъ на сѣднитъ отъ Върховния административенъ сѣдъ.

По Министерството на общественитъ сгради, пѣтищата и благоустройството.

§ 17 се намалява на 2.500.000 л.

§ 34 се намалява на 29.500.000 л.

Къмъ края на § 25 се добавятъ думитъ: „За довършване, ограждане и мебелиране на мъжката гимназия въ Плевенъ — 2.000.000 л.“, като кредитътъ по параграфа става 17.000.060 л.

По Министерството на земледѣлието и държавнитъ имоти.

Къмъ обяснителната таблица на стр. 17 се прибавя забележка: „Когато длъжноститъ главенъ секретаръ, началникъ на ветеринарно отдѣление, директоръ на Ветеринарно-бактериологическия институтъ въ София и директоръ опитно и горско дѣло се заематъ отъ лица, които служатъ по друго ведомство, министърътъ на земледѣлието и държавнитъ имоти може да имъ опредѣли възнаграждение, на първия — до 6.000 л. месечно, на втория — до 4.000 л. месечно, а на останалитъ — до 3.000 л. месечно“.

По текста на закона.

Къмъ чл. 3 се прибавя следната алинея: „Възлага се на Министерския съветъ, по докладъ на съответния министъръ, презъ течение на финансовата година да съобрази заплатитъ, заедно съ страничитъ възнаграждения, на служителитъ при изборнитъ учреждения, автономнитъ и обществени учреждения съ тия на държавнитъ служители, показани въ бюджета на държавата за 1931/1932 ф. г.“

Къмъ чл. 5 се прибавя следната алинея:

„Редовнитъ учители въ образцовитъ първоначални училища и прогимназии, при педагогическитъ училища и учителскитъ институти, се считатъ назначени на постоянни мѣста и получаватъ допълнителнитъ възнаграждения, които съответнитъ училищни настоятелства даватъ на първоначалнитъ и прогимназиалнитъ учители въ своя районъ“.

Къмъ чл. 6, алинея първа, следъ думитъ: „Държавни служители“ се прибавя „Съ изключение на военно-служачитъ и монашествувачитъ“.

Къмъ чл. 7, алинея първа, следъ думитъ „Желѣзнопѣтно команданство“ се прибавя „И военно-служачитъ“.

Къмъ чл. 8 се прибавя нова алинея: „Полученото въ натура облъкло и др. презъ 1930/1931 ф. г., което застъпа и 1931/1932 ф. г., не се връща“.

Чл. 41 се замѣнява съ следния текстъ: „Данъкътъ върху занятията за финансовата 1931/1932 година се събира въ законнитъ срокове, споредъ показанитъ въ декларациитъ чисти приходи. Следъ окончателното му опредѣляне ще се извърши уравниване на данъчнитъ дѣлове.“

Надвнесенитъ данъкъ върху занятията за 1930/1931 ф. г. по размѣра му за 1929/1930 ф. г. се прихваща отъ слѣдитъ данъци и врѣхнини за 1877—1924 г. и двойниятъ данъкъ занятия за 1925—1929 години, а ако такива не се дължатъ — отъ двойния данъкъ върху занятията за текущата година.

Пунктъ 3 на чл. 52 отъ закона за данъка върху приходитъ се прилага и по отношение на търговскитъ предприятия.

При опредѣляне данъка върху занятията за 1930/1931 — 1932/1933 финансови години се взематъ предъ видъ срѣднитъ приходи отъ облагаемитъ занятия презъ календарнитъ 1929/1930 години.

По чл 47, буква „в“, се измѣня така: „Последната алинея отъ забележката къмъ таблица IX се отмѣнява. Отъ 1 юлий 1931 г. гликозата ще се облага съ 10 ст. златни акцизъ и 5 ст. златни общински налогъ на единъ килограмъ“.

По бюджета на Главната дирекция на пошитъ, телеграфитъ и пр.

а) Кредитътъ по § 21 се намалява съ 1.835.000 и остава 13.165.000 л.

б) Открива се новъ § 44а. Лихви 9% на Пощенската спестовна каса по заемитъ отъ същата, съгласно чл. 18 отъ закона за Пощенската спестовна каса — 1.835.000 л.

По същото ведомство.

Къмъ чл. 5 на закона за бюджета се прибавя нова алинея: „Заплаща се също на телеграфо-пощенскитъ и телефонни служители извънреденъ трудъ, положенъ презъ празничнитъ и недѣлни дни, отъ кредита по § 37 на бюджета за пошитъ, телеграфитъ и телефонитъ, по 10 л. на день“.

Чл. 50 отъ закона за бюджета добива следната нова редакция: „Разрешава се на министра на земледѣлието и държавнитъ имоти да образува „Оборотенъ капиталъ за стопанска експлоатация на държавнитъ гори“.

1) Отъ продажната стойностъ на останалитъ непродадени до 1 апрѣлъ т. г., добити по стопански начинъ, дървени материали отъ държавнитъ гори, и

2) Отъ останалитъ неразходвани суми, събирани за организационни разности, евентуални загуби и лихви върху стойността на продаденитъ до 1 апрѣлъ т. г. материали, добити по стопански начинъ.

Изразходването на сумитъ, предназначени за оборотен капитал, ще става по специален правилник, изработен от Министерството на земледелието и държавните имоти и одобрен от Министерския съвет по доклад на министъра на финансите.

Председателстващ В. Димчев: Има направено предложение от народния представител г. Славчо Дръновски, подписано от нужното число народни представители, въ смисъл, след новата алинея на чл. 3, която се предлага от комисията сега на трето четене, да се прибави следната забележка: (Чете) „До извършване на горната корекция всички чиновници и служещи при горните автономни учреждения получават съ 10% по-малко от досегашните си заплати, включва и възнагражденията им“.

Има думата народният представител г. Славчо Дръновски, за да развие предложението си.

С. Дръновски (з): Г. г. народни представители! Безспорно е, че усилията на г. министъра на финансите и на народното представителство при прокарване на бюджета бяха отправени към това, да можем по възможност да свържем двата края и да хармонизираме държавния бюджет съ податните сили на нашия данъкоплатец.

Вие знаете, че податните сили на нашия селянин и гражданин днес съ сведени до минимум, и постиженията въ държавната каса съ намалели. Така също вие знаете, че и днес даже има чиновници, на които още не е платена заплатата за месеците януарий и февруарий. Като е така, сигурно и напредъ постиженията ще бъдат същитъ и даже още по-слаби.

Нека да кажа че въ тѣзи си усилия народното представителство успѣ да направи нѣщо. Безспорно, съкращенията, които направихме и съ които сведохме държавния бюджет до 6.400.000.000 л., не сѣ само отъ вещевени разходи

Единството, което се въведе въ заплатитѣ на всички държавни служещи, безспорно е единъ успѣхъ, но същевременно, г. г. народни представители, трѣба веднага да добавя, че особено нашиятъ селянинъ днесъ страда не толкова отъ държавните данѣци, колкото отъ общинскитѣ, които ги съпровождатъ подъ формата на врѣхнини, налози, тегоби, такси и пр., и които често пѣти сѣ 3—4 пѣти по-големи отъ държавния данѣкъ, върху който се налагагѣ. А, както знаете, едва 30% отъ тия общински данѣци — врѣхнини, налози и пр. — стиватъ за стопански цели; всичко друго отива за заплати на чиновници и служещи.

Знаете така също, че на много мѣста окръжни съвети, постоянни комисии, кметове сѣ съ изхитрили и наредъ съ голѣмитѣ си заплати, които получаватъ, използвайки дадената имъ автономия, сѣ повишили възнаграждението си 2—3—4 пѣти, съразмѣрно съ заплатитѣ си. Съ новата алинея къмъ чл. 3, която се предлага сега отъ комисията, възлага се на Министерския съветъ да съобрази заплатитѣ на служителитѣ въ автономнитѣ учреждения съ заплатитѣ на държавнитѣ служители. Това трѣба непременно да се направи, обаче срокъ не е даденъ; и затова съ забележката, която предлагамъ, азъ казвамъ: докато се корегиратъ заплатитѣ на чиновницитѣ въ автономнитѣ учреждения съобразно съ тия на държавнитѣ служители, до това време тѣ да получаватъ съ 10% по-малко отъ досегашнитѣ си заплати, включва и възнагражденията имъ.

Председателстващ В. Димчев: Има думата г. министърътъ на финансите

Министър В. Молловъ: За голѣмо съжаление, г. г. народни представители, азъ не мога да се съглася съ предложението на г. Дръновски. Колкото и да сѣ добри намѣренията, по които той прави това предложение, тѣ, обаче, се срѣщатъ съ действителното положение на нѣщата. На много мѣста вече заплатитѣ сѣ намалени, и понеже неговото предложение засѣга и тѣзи, заплатитѣ на които сѣ повишени, и тѣзи, заплатитѣ на които сѣ намалени, затова въ единия случай може би то ще внесе временно малко повече справедливостъ, но въ другия случай ще внесе повече несправедливостъ.

Ето защо азъ моля, вмѣсто забележката, която предлага г. Дръновски, да се приеме предлаганата нова алинея къмъ чл. 3, която приехме въ бюджетарната комисия и се докладва тукъ и която възлага на Министерския съветъ, по доклад на съответния министъръ, презъ течение на годината да съобрази заплатитѣ на служителитѣ въ автономнитѣ, изборнитѣ и общественитѣ учреждения съ заплатитѣ на държавнитѣ служители, както сѣ предвидени въ обяснителната таблица къмъ бюджета 1931/1932 г.

ходъ на фонда о. о. смѣтка контрола на парнитѣ котли и ложението на г. Дръновски, както го прочетохъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Малцинство, Събранието не приема.

Има предложение отъ народния представител г. Хаимъ Фархи, подписано отъ нужното число народни представители, въ смисълъ въ края на втората алинея на чл. 36 да се заличи последното изречение: „Други такси, освенъ тия, не се събиратъ“.

Има думата народниятъ представител г. Хаимъ Фархи, за да развие предложението си.

Х. Фархи (д. ср): Г. г. народни представители! Въ първоначално внесения законопроектъ за бюджета нѣмахме тѣзи думи. При разглеждане на законопроекта въ бюджетарната комисия сѣ прибавени тѣзи думи. Ако тѣ останатъ въ закона, това значи да отнемемъ всички срѣдства на иновѣрнитѣ общини и тѣ да не могатъ да поддържатъ нито себе си, нито своитѣ духовни сѣдилища, па, ако щете, и училищата си. Поне за еврейскитѣ общини мога да ви кажа, че по-големата частъ отъ тѣхнитѣ приходи, съ които поддържатъ своитѣ религиозни институции и удовлетворяватъ други нужди, тѣ ги получаватъ именно при такива по-радостни случаи — сватби. Когато единъ енорияшъ се жени, той е по-галантенъ и дава повече. Ако отнемете тая възможностъ на нашитѣ общини да получаватъ тѣзи приходи, това значи да ги обречете на пропадане изцѣло. А това не е вашето желание.

Азъ смѣтамъ, че г. министърътъ на финансите нѣма да има нищо противъ, толкозъ повече, че премахването на тѣзи думи материално нѣма да измѣни въ нищо бюджета и положението ще остане такова, каквото е било досега. Азъ ви моля, г. г. народни представители, да приемете моето предложение, да се заличатъ тѣзи думи.

Н. Кемилевъ (д. ср): Тогава турското иновѣрно население ще страда страшно

Председателстващ В. Димчев: Има думата г. министърътъ на финансите

Министър В. Молловъ: Г. г. народни представители! Азъ внесохъ законопроекта за бюджета на държавата безъ тѣзи думи, които г. Фархи иска да се заличатъ. Тази добавка е станала въ бюджетарната комисия по искане на народни представители на друго иновѣрно население — на турското население.

Х. Фархи (д. ср): А моегo предложение е подписано отъ трима отъ тѣхъ.

Министър В. Молловъ: Тогава трѣба да се каже, че между тѣхъ има разногласие. Азъ нѣмамъ нищо противъ да се заличатъ тѣзи думи, но ме е страхъ, че въ такъвъ случай ще бъдатъ засегнати други нѣкои заинтересовани, които се оплакаха предъ бюджетарната комисия, че тия такси сѣ увеличили тройно, четворно и петорно и сѣ стигнали дотамъ, че иновѣрното население не може да ги понася. Не съмъ проучвалъ въпроса, но само ви казвамъ какъ е станала тая работа. Единъ отъ нашитѣ другари, народенъ представителъ отъ турското малцинство, така да го кажемъ, направи тоза предложение въ бюджетарната комисия и убеди комисията. Сега г. Фархи иска да убеди пленума на Народното събрание въ противното. Азъ стоя по срѣдата и си умивамъ рѣцетѣ. Вие, г. г. народни представители, ще трѣба да решите едното или другото. Желанието на бюджетарната комисия бѣше да облекчи иновѣрното население. Г. Фархи пъкъ намира, че ако останатъ тѣзи думи, иновѣрнитѣ общини нѣма да иматъ срѣдства нито за себе си, нито за своитѣ училища. Азъ му съчувствамъ, но самъ да разреша въпроса не мога, защото не познавамъ положението на турското население. Хубаво бѣше да имаше възможностъ този въпросъ да се разиска по-подробно, но сега сме вече при третото четене на законопроекта за бюджета на държавата.

Х. Фархи (д. ср): За гаранция на турското население може да му служи това, че въ продължение на 50 години досега то не е било ограбвано.

Министър В. Молловъ: Азъ имамъ Вашата гаранция, г. Фархи, но нѣмамъ гаранцията на турцитѣ, които предложиха тоза допълнение.

Х. Фархи (д. ср): Както ми се обясни отъ другаритѣ турци, мисълта на предложителя на тази добавка е била, че освенъ такситѣ 75 и 300 л., държавата може да взема и други такси.

Министър В. Моллов: Въ бюджетарната комисия нѣмаше никакво съмнение по този въпросъ. Абсолютно ясно бѣше, че, освенъ такситѣ, опредѣлени за държавата, други такси не трѣбва да се събиратъ.

Х. Фархи (д. сг): Г. министре! Ще внесете едно голѣмо смущение въ еврейскитѣ общини.

Министър В. Моллов: Въ нищо не внасямъ смущение.

Х. Фархи (д. сг): Ако останагъ тѣзи думи, които азъ искамъ да се заличатъ, ще се внесе смущение въ тѣзи общини.

Министър В. Моллов: Казахъ, азъ не мога да реша този въпросъ. Азъ съмъ внесълъ законопроекта за бюджета безъ тая добавка; тя е приета отъ бюджетарната комисия. Остава вие тукъ, въ пленума на Народното събрание, да прецените.

П. Стояновъ (д. сг): Отъ г. Мехмедали се изнесоха въ бюджетарната комисия конкретни факти за Дели-Ормана, където действително сѣ вършени известни нарушения и населението отбѣгвало да отива въ мюсюлманскитѣ сѣдилища. По негово искане се направи тази добавка. Азъ смѣтамъ, че господата турци, които сѣ подписали предложението на г. Фархи, сѣ о подписали, защото навѣрно въ тѣхния край не сѣществуваша това, което сега е нѣщо обикновено въ Дели-Ормана.

Х. Фархи (д. сг): Но да се поставятъ подъ единъ и сѣщъ знаменателъ всички общини и съ това нѣкои отъ тѣхъ да се увреждатъ, и това не е справедливо. Най-после, ако намирате, че тамъ има такава опасностъ, поставете ги въ оглѣдна забележка. Азъ смѣтамъ, че е справедливо, г-да, да не се поставятъ въ такова ограничение иновѣрнитѣ общини, защото се прѣчи на тѣхното развитие.

С. Савовъ (д. сг): Абсолютно нищо нѣма да се прѣчи.

Министър В. Моллов: Най-сетне, нека се премахне тази добавка, азъ нѣмамъ нищо противъ.

С. Савовъ (д. сг): Това се прие въ комисията. За вашето малцинство, г. Фархи, сѣ правяникъ да се наредятъ специални такси.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): Може да се прибави само това, че тѣзи такси се събиратъ съ съгласието на Министерството на външнитѣ работи.

Х. Фархи (д. сг): Извинете, но това е по-лошо. Ще се повдигне веднага и този въпросъ, който ви тормози вече отъ толкова години — въпросътъ за създаване и одобрение на устава за управление на еврейскитѣ общини. Тогава въпросътъ, който разискваме, ще остане да се третира ad calendas graecas, не ще може да се уреди въ скоро време и съ това ще се прѣчи на развитието на еврейскитѣ общини.

Ето защо азъ Ви моля повторно да не поставите такова ограничение.

Председателстващъ В. Димчевъ: Има думата г. министърътъ на външнитѣ работи и на изповѣданията.

Министър А. Буровъ: Г-да! Азъ намирамъ, че има твърде вески основания да се иска премахването на тая прибавка, направена отъ бюджетарната комисия, защото членътъ, който установява събирането на опредѣленитѣ такси, се касае до такситѣ, които се събиратъ въ полза изключително на държавното съкровище. Ако остане текстътъ така, както сега е редактиранъ, ще излѣзе, че една синагога нѣма право да вземе нищо за вѣнчаленъ обрядъ, който извършва съгласно еврейската религия. Ще лишите синагогата отъ нейния приходъ, безъ държавата да взема върху себе си нѣкакво задължение, за да помогне за издръжката на тѣзи религиозни институти. Ние това не можемъ да го направимъ. Ние трѣбва да имъ оставимъ възможността да се издръжатъ отъ своитѣ собствени приходи; а тѣзи приходи произхождатъ отъ известни обряди — както е и въ нашата православна църква.

Отъ друга страна, обаче — и тамъ азъ разбирамъ защо се е явило това предложение въ комисията — има безспорни оплаквания за груби експлоатации, които и въ интересъ на държавата, и въ интересъ на нашитѣ сънародници отъ друга вѣра не би трѣбвало да се търпятъ. Затова ще трѣбва въ релакцията на този членъ да се тури една каква-годе норма: било да се постави общиятъ принципъ,

че тия допълнителни такси трѣбва да бждатъ предварително установени съ съгласие на Министерството на външнитѣ работи, било че тия допълнителни такси не могатъ въ никой случай да превъншавагъ такситѣ, които сѣ предвидени за въ полза на държавата. Но едно отъ двѣтѣ трѣбва да се приеме.

Ако имате нѣкоя гreta редакция, която би гарантирала населението отъ възможни експлоатации, азъ нѣмамъ нищо противъ да я обсъдимъ набързо. Но все нѣщо трѣбва да остане.

Х. Фархи (д. сг): Мене ми се струва, че сега въ пленума нѣмаме възможностъ да влѣземъ въ тия детайли, но, най-сетне, ако трѣбва да има нѣщо, което да гарантира населението отъ възможна експлоатация, тогава нека се каже: за допълнителнитѣ такси ще се изработи специална наредба отъ Министерството на външнитѣ работи.

Министър А. Буровъ: Това бихъ го приелъ. Нѣмамъ нищо противъ.

Н. Кемилевъ (д. сг): Това е хубаво. Изнесоха се случаи, г. министре, че за едно вѣнчаване сѣ вземани по 1.500 л. Може ли такава нѣщо?

Г. Ангеловъ (д. сг): Има много случаи, когато еврейски семейства бѣгатъ отъ столицата и отиватъ въ провинцията да правятъ вѣнчавки, защото не могатъ да платятъ тия такси, които имъ се искатъ тукъ за извършване на вѣнчалния обрядъ.

Министър В. Молловъ: Може да се каже: „Тѣзи такси ще се събиратъ по наредба изработена отъ Министерството на външнитѣ работи и на изповѣданията“.

Председателстващъ В. Димчевъ: Г. Фархи! Приемате ли това?

Х. Фархи (д. сг): Да, приемамъ го.

Председателстващъ В. Димчевъ: Които приематъ това предложение така, както се формулира отъ г. министра на финанситѣ и отъ г. министра на външнитѣ работи, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Има предложение отъ народния представител г. Калоянъ Маноловъ, подписано отъ нужното число народни представители, въ смисълъ: (Чете) „Забележитъ къмъ § 1 въ бюджета на Министерството на земледѣлието и държавнитѣ имоти, въ таблицата на стр. 17, да се премахнатъ“.

Има думата народниятъ представител г. Калоянъ Маноловъ.

К. Маноловъ (зан): Г. г. народни представители! Забележитъ къмъ § 1 по Министерството на земледѣлието, на стр. 17, чиего премахване искамъ съ предложението си, гласятъ: (Чете)

„Забележка I: Когато длъжността се завежда отъ друго длъжностно лице, последното получава 6.000 л. месечно възнаграждение“.

Забележка II: Когато длъжността се завежда отъ друго длъжностно лице, последното получава 3.000 л. месечно възнаграждение“.

Азъ смѣтамъ, че съ тия забележки се отмѣня чл. 5 отъ закона за бюджета на държавата, въ който е казано, че никое длъжностно лице не може да получава заплата отъ две мѣста. Азъ смѣтамъ, че г. министърътъ на финанситѣ, който държи строго за изпълнението на закона за бюджета, нѣма да допусне, и никой не трѣбва да допусне, да се измѣнятъ чрезъ забележки членове и постановления въ закона за бюджета на държавата.

Затуй азъ правя предложение да се премахнатъ тия забележки, първа и втора, къмъ § 1 отъ обяснителната таблица на стр. 17.

Министър В. Молловъ: Азъ не мога да се съглася сега да се правятъ никакви поправки.

Председателстващъ В. Димчевъ: Които приематъ направеното предложение отъ г. Калоянъ Маноловъ, както го прочетохъ и както се обясни отъ него, моля, да вдигнатъ рѣка. Малцинство, Събранието не приема.

К. Маноловъ (зан): Фактически съ тия забележки се отмѣня чл. 5 отъ закона за бюджета на държавата.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): Не е така. Въпросътъ се разисква въ бюджетарната комисия и се разясни.

Министъръ В. Молловъ: Е добре, г. Маноловъ, направи възраженията си, тѣ се записаха и ще се четатъ. Въ всѣки случай не е така, г. Маноловъ, както Вие разправяте.

Д. Зографски (з. в): Може да е професоръ и пакъ да не разбира.

К. Маноловъ (зан): За отдални лица правите това.

Министъръ В. Молловъ: Вие разбивате отворени врата. Това, което искате да се махне, е заличено.

Д-ръ Н. Чирпанлиевъ (д. сг): Това, което предлагате да се заличи сега, то е заличено при доклада на бюджетопроекта на Министерството на земледелието на второ четене.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Направено е следното предложение отъ народния представителъ г. Лѣкарски по бюджета на Министерството на народното просвѣщение: (Чете) „Възстановява се Кюстендилската окръжна училищна инспекция съ длъжностнитѣ лица, предвидени въ бюджета за 1930/1931 финансова година, като въ Горноджумайската окръжна училищна инспекция остане персоналътъ, предвиденъ сѣщо така за казаната финансова година. Кредитътъ за единъ окръженъ училищенъ инспекторъ, единъ секретаръ, единъ архиваръ, единъ регистраторъ и двама прислужници за новооткриващата се инспекция въ Кюстендилъ да се вземе отъ кредита отъ 1.000.000 л. на стр. 42 отъ бюджета на Министерството на народното просвѣщение, предназначенъ за замѣстници на отстранени и други учители и отъ излишека, съ който е приключенъ бюджетътъ на Министерството на просвѣтатата.“

С. Савовъ (д. сг): Прочетете и моето предложение, г. председателю!

Председателствуващъ В. Димчевъ: Има предложение отъ народния представителъ г. Стоименъ Савовъ по § 1 — въ объяснителната таблица на стр. 26 отъ бюджета на Министерството на народното просвѣщение, глава „Контролни институти“ — да се възстанови Шуменската окръжна училищна инспекция.

Има думата народниятъ представителъ г. Иванъ Лѣкарски.

И. Лѣкарски (д. сг): Г. г. народни представители! Азъ нѣма да се могирамъ подробно, защото нѣма време. Знаете какво стана при второто четене на бюджетопроекта на Министерството на народното просвѣщение. Въ бюджетарната комисиия се постави много право, като се възстанови училищната инспекция въ единъ пограниченъ окръгъ, въ който 14% отъ ученицитѣ не сѣ прибрали въ училищата. Необходимиятъ кредитъ за тия длъжности, за които ви казахъ, отъ 211.644 л., предъ видъ на това, че при евентуалното имъ съкращаване на чиновницитѣ ще се плати по една тримесечна заплата, ще бѣде намаленъ съ 50.000 л. Така че въ сжщностъ за възстановяването на тая инспекция ще се разходва въ повече сумата 161.000 л. А безспорна е ползата отъ тая инспекция за държавата, за учебното дѣло, и за националната кауза въ този край, като се има предъ видъ какво правятъ отатѣкъ границата сѣрбитѣ.

Азъ искамъ да вървамъ, че всички ще се съгласите за възстановяването на инспекцията, за което ще имате благодарността на цѣлото население отъ този край и благодарността на моитѣ другари отъ окръга. (Нѣкои отъ сговориститѣ ржкоплѣскаха)

Председателствуващъ В. Димчевъ: Има думата народниятъ представителъ г. Стоименъ Савовъ.

С. Савовъ (д. сг): Г. г. народни представители! Това, което стана при гласуването на второ четене, бѣше при едно настроение, което не трѣбва да го поменаваме. Азъ се присъединявамъ къмъ предложението на г. Лѣкарски, който бѣше докладчикъ, като искамъ да се приеме и моето предложение за възстановяване на Шуменската окръжна училищна инспекция, защото учителитѣ отъ 6 околии, а особено Поповската и Османпазарската, не трѣбва да ги карате да ходятъ на 100 километра. Тамъ има 1.800 души учители и ще се разходватъ грамадни суми. Тукъ станаха много корекции на бюджетопроектитѣ, възстановиха се смѣнитѣ палати и се правиха спогодби; г. Януловъ направи два пазартѣка и се спогодиха съ министра на търговията и съ министра на финанситѣ.

Министъръ В. Молловъ: Азъ спогодби не права.

С. Савовъ (д. сг): Да направимъ и тая спогодба. 2.000 души е имало вчера на събранието въ Шуменъ. Вие, г. министре, бѣхте. . .

Министъръ В. Молловъ: Азъ не съмъ билъ въ Шуменъ.

С. Савовъ (д. сг): Азъ знамъ къде бѣхте — бѣхте въ Сливница. Но въ Шуменъ 2.000 души сѣ се събрали и само за това сѣ приказвали. Иначе ние ще считаме, че ако се касае за единъ пограниченъ градъ. . .

Министъръ В. Молловъ: Какъ да е пограниченъ градъ?

С. Савовъ (д. сг): Да, съ Ромъния. Нѣщо по-лошо — тамъ ставатъ по-големи кражби на добитѣкъ, отколкото другаде.

Министъръ В. Молловъ: Ама той е училищенъ инспекторъ, не е полицейски инспекторъ.

С. Савовъ (д. сг): Ако се предвиди инспекция въ Шуменъ, не ще пострада бюджетътъ на държавата, който е 6 милиарда и половина, плюсъ бюджета на желѣзницитѣ 1 милиардъ и 900 милиона лева, плюсъ бюджета на фондовѣтъ 2 милиарда и 200 милиона лева — всичко 11 милиарда лева. Ако държавата се скѣпи за нѣкакви 150.000 л., ще осѣрби толкова хора и ще постави най-несправедливо спрямо тѣхъ. Съгласете се, защото това нѣма да оцети много държавния бюджетъ. А догодина, когато съкращавате, излѣзте съ нѣщо по-големо.

Министъръ В. Молловъ: Пакъ ще протестирате, пакъ ще има оплаквания.

С. Савовъ (д. сг): Азъ моля г. министра на финанситѣ и г. министра на народната просвѣта да се съгласятъ да се възстановятъ двѣтъ инспекции и да стане; ни нишъ янсьнъ, ни кебапъ янсьнъ.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Има думата г. министърътъ на финанситѣ

Министъръ В. Молловъ: Г. г. народни представители! Въпросътъ, който се повдига отъ г. Лѣкарски и отъ г. Савовъ. . .

С. Савовъ (д. сг): Низъ ще се спогодимъ съ г. Лѣкарски.

Министъръ В. Молловъ: Вие можете да се спогодите много лесно, но спогодба за смѣтка на държавния бюджетъ не можете да направите. Вие можете да се спогадате по други смѣтки. — Та въпросътъ, който се повдига, се заключава въ следното: възстановяването на две окръжни училищни инспекции. Въпросътъ е дебатиранъ твърде страстно и въ срѣдата на Народното събрание, и въ срѣдата на бюджетарната комисиия. Въ бюджетарната комисиия въпросътъ бѣше сложенъ така: да се съкратятъ нѣколко окръжни училищни инспекции, като се опредѣли тѣхното число и се предостави на бюджетарната комисиия и после на Народното събрание да опредѣли кои. Принципиатно всички бѣха съгласни съ това съкращение. Но когато дойде до гласуване въ бюджетарната комисиия, една инспекция остана въ Шуменъ, а другата въ Кюстендилъ.

И. Лѣкарски (д. сг): Въ комисията останаха инспекцитѣ въ Кюстендилъ и Шуменъ.

Министъръ В. Молловъ: А когато дойде въпросътъ въ пленума, инспекцията отъ Шуменъ отиде въ Варна, и отъ Кюстендилъ — въ Горна-Джумая. Въпросътъ се върна обратно въ бюджетарната комисиия. И понеже г. Лѣкарски, който е докладчикъ на бюджета на Министерството на народната просвѣта, намѣри за възможно да направи известно намаление въ персоналитѣ разходи по бюджета на Министерството на народната просвѣта, възстановихме инспекцията въ Кюстендилъ. Азъ заявихъ, че докладчикътъ на бюджета на Министерството на народната просвѣта намѣри начинъ да съкрати персоналитѣ разходи въ сжщия бюджетъ, за да може да се възстановятъ тия две инспекции.

И. Лѣкарски (д. сг): И Вие нѣмахте нищо противъ.

Министъръ В. Молловъ: За менъ е все едно, щомъ съкратявате персоналитѣ разходи на едно мѣсто, а ги увеличавате на друго мѣсто, пакъ въ предѣлитъ на тия кредити, които така и така сѣ предназначени за изразходване по този начинъ. Най-сетне, азъ нѣма да противореча на това нѣщо, макаръ че моето желание е да има съкращение на длъжности; азъ бихъ предпочелъ вмѣсто тия, да бѣдатъ съкратени други длъжности по Министерството на народната просвѣта.

Тая година се направиха два опита за съкращения: единият по Министерството на финансите — за две окръжни съдебни палати; останата да се урежда с чл. 44 от закона за бюджета, в течение на бюджетното упражнене да се направят съкращения, намаления и пр.; не можа да се прокара даже въ бюджетарната комисия. Вторият опит за съкращения бѣше направен по Министерството на народната просвѣта; и той засѣгаше не само тия две инспекции.

Д. Нейковъ (с. д): Още две инспекции.

Министъръ В. Молловъ: Тѣй че за такива съвършено незначителни съкращения виждате какви дебати се повдигатъ. И азъ не знамъ дали населението до такава степенъ е било възбудено вследствие на туй, че администрацията е проявила желание за намаление на служби. Очевидно е, че тукъ се прави опозиция по други мотиви, други съображения — нѣма да кажа поради амбиция за едно или друго мѣсто, защото съседниятъ градъ да има, а другиятъ да нѣма, а по съображение, че колкото повече чиновници може да има на едно мѣсто, самата служба ще бѣде по-добре извършена. Даже г. Савовъ спомена, че възстановяването на окръжната училищна инспекция като чл. 11 ще намали кражбитѣ въ Шуменския окръгъ. Възможно е и туй да стане. (Смѣхъ)

Но, г-да, за сериозни работи сериозно да приказваме. Всичко това азъ го разбирамъ.

С. Савовъ (д. сг): При единъ бюджетъ отъ 900 милиона лева все ще се намѣрятъ 300.000 л.

Министъръ В. Молловъ: Азъ искахъ да подчертая, че всички опити за съкращения срѣщатъ известна — нѣма да кажа непреодолима, но много чувствителна опозиция отъ срѣдата на населението, което, разбира се, изяснява своитѣ интереси предъ народното представителство; само че народното представителство, като желае, отъ една страна, многобройни съкращения въ службитѣ, отъ друга страна, непрекъснато настоява за възстановяването за онѣзи служби, които биватъ предлагани за съкращение.

Но да не разискваме по този въпросъ. Тукъ въпросътъ не се свежда къмъ съкращение въобще на службитѣ, а се отнася до възстановяването на две окръжни училищни инспекции. Азъ ви казахъ, че въ бюджетарната комисия предложихъ това възстановяване, като мислѣхъ, че може да бѣде намаленъ кредитътъ по известни параграфи, но министърътъ на народната просвѣта не се съгласи. Азъ съмъ длъженъ да съобща това предъ Народното събрание. Сега, следъ като въ бюджетарната комисия не бѣха приети тѣзи две предложения, г. Лѣкарски прави тукъ своето предложение. Той бѣше ме замолилъ да сезирамъ министъра на просвѣтата. Азъ пакъ казвамъ: нѣмамъ нищо противъ да се съкрати единъ параграфъ за персонални разходи, при забележката, обаче — която желая да бѣде вписана въ дневницитѣ на Народното събрание — че ако кредитътъ по този параграфъ бѣде съкратенъ и, вследствие на това, презъ бюджетното упражнене се окаже недостатъченъ, нѣма да има свръхсметенъ кредитъ.

И. Лѣкарски (д. сг): Нѣма да дойдемъ дотамъ. Вѣрвайте ми, г. министре!

Министъръ В. Молловъ: Вѣрвамъ Ви. Азъ искамъ отъ моя страна да бѣда покритъ.

Нѣкой отъ земледѣлцитѣ: Кой е този параграфъ?

Министъръ В. Молловъ: Не ми е сега на ума.

И. Лѣкарски (д. сг): Той е единъ параграфъ, който дава възможностъ да се назначава повече непроизводителенъ персоналъ. Това е фактическото положение. Пък и въ комисията се съгласиха, че кредитътъ по тоя параграфъ е голѣмъ и може да бѣде намаленъ. Азъ ви правя тая декларация.

Министъръ В. Молловъ: Азъ не мога да се бъркамъ въ бюджета на министерство, което не управлявамъ, безъ съгласието на съответния министъръ. Нѣмамъ нищо противъ това намаление, но и министърътъ на народната просвѣта трѣбва да си даде съгласието. Предъ бюджетарната комисия той не го даде.

На второ мѣсто, азъ не мога да възстановявамъ длѣжности въ единъ чуждъ бюджетъ. Нѣмамъ право да направя това, защото ще влѣза въ конфликтъ съ единъ колега, който е намѣрилъ, че службата по неговото министерство може да мине и безъ тѣзи длѣжности.

И. Лѣкарски (д. сг): Народното събрание ги възстановява.

Министъръ В. Молловъ: Лично нѣмамъ нищо противъ това, стига самото ведомство да бѣде съгласно. — Както обещахъ, азъ наново сезирахъ министъра на народната просвѣта и той ми каза: „Не мога да възстановявамъ длѣжности, които съмъ съкратилъ; ако възстановя тѣзи две длѣжности, трѣбва да възстановя и всички други длѣжности, които съмъ съкратилъ“. Длъженъ съмъ да съобща това на Народното събрание. Въ това отношение не желая да вземамъ нѣкаква друга позиция, но съмъ длъженъ да съобща това, което министърътъ на народната просвѣта ми каза, защото сега се разисква въ негово отсъствие единъ въпросъ, който е изключително отъ негова компетентностъ, и, следователно, би трѣбвало той да си каже думата — да или не. Това трѣбва да се знае.

И. Лѣкарски (д. сг): Ще преценимъ Вашитѣ съображения.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Който е за приемане предложението на г. Лѣкарски, както се докладва и както се разви отъ него самия, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Който е за приемане предложението на г. Стоименъ Савовъ, както се докладва и както той го разви, моля, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Който приемагъ на трето четене законопроекта за бюджета на държавата за 1931/1932 финансова година, заедно съ поправкитѣ, които се докладваха отъ г. докладчика, и съ поправкитѣ, които се приеха при това четене, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема. (Вж. прил. Т. II, № 77)

Министъръ В. Молловъ: Благодаря на народното представителство, задето гласува бюджета своевременно преди 1 априлъ — за прѣвъ пѣтъ сега — и за всички усилия, положени отъ него както тукъ така и въ бюджетарната комисия. (Ржкоплѣскания отъ сговориститѣ)

Председателствуващъ В. Димчевъ: По молбата на г. министра на желѣзницитѣ, преминаваме къмъ точка девета отъ дневния редъ: одобряване предложението за одобрение договора, сключенъ възъ основа на чл. 12 отъ закона за въздухоплаването, между министъра на желѣзницитѣ, пощитѣ и телеграфитѣ, действащъ отъ името и за смѣтка на българската държава, и „Compagnie Internationale de Navigation Aérienne“, за отдаване експлоатацията на въздушнитѣ линии: Драгоманъ — София — Пловдивъ — Свиленградъ, като частъ презъ българска територия на трансевропейската линия Парижъ — Бѣлградъ — София — Цариградъ, и частъта надъ българска територия отъ въздушната линия София — Солунъ.

Моля г. секретаря да го прочете.

Замѣстникъ-секретаръ П. Стояновъ (д. сг): (Прочита предложението изцѣло, заедно съ мотивитѣ къмъ него — вж. прил. Т. I, № 115)

Председателствуващъ В. Димчевъ: Моля, които сж за приемане на прочетеното предложение за одобрение договора, сключенъ възъ основа на чл. 12 отъ закона за въздухоплаването, между министъра на желѣзницитѣ, пощитѣ и телеграфитѣ, действащъ отъ името и за смѣтка на българската държава, и „Comagnie Internationale de Navigation Aérienne“, за отдаване експлоатацията на въздушнитѣ линии: Драгоманъ — София — Пловдивъ — Свиленградъ, като частъ презъ българска територия на трансевропейската линия Парижъ — Бѣлградъ — София — Цариградъ, и частъта надъ българска територия отъ въздушната линия София — Солунъ, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема. (Вж. прил. Т. II, № 78)

Пристъпваме къмъ точка пета отъ дневния редъ: първо четене законопроекта за бюджета на българскитѣ държавни желѣзници и пристанищата за 1931/1932 финансова година.

Моля г. секретаря да го прочете.

Замѣстникъ-секретаръ П. Стояновъ (д. сг): (Прочита законопроекта изцѣло, заедно съ мотивитѣ къмъ него — вж. прил. Т. I, № 110)

Председателствуващъ В. Димчевъ: Има думата народниятъ представителъ г. Димитъръ Нейковъ.

Д. Нейковъ (с. д): (Отъ трибуната) Г. г. народни представители! Последниятъ бюджетопроектъ, който предстои

да бъде приет от Народното събрание, е бюджетопроектът на българските държавни железници и пристанища. Както ви е известно, съгласно специалния закон за уредбата и управлението на българските държавни железници и пристанища, тяхният бюджет е автономен, той е отделен от общия бюджет на държавата, и затова го разглеждаме и ще го приемем отделно от бюджета на държавата.

Само един поглед върху този бюджет ще ни убеди веднага, че той е лабиринт от части, отдели, глави, членове, таблици, цифри, въ който лабиринт и околото на най-опитния счетоводител би се объркало. Тъкмо затова, и още защото този бюджет е автономен, дългът беше на Министерството на железниците, пощите и телеграфите, респективно на Дирекцията на железниците и пристанищата, да го внесе по-рано, или най-малко едновременно с общия бюджет на държавата, който се внесе приблизително преди около един месец. С това, несъмнено, щеше да се даде възможност на народното представителство да разгледа по-обстойно и да гласува с по-голяма яснота един от най-важните бюджети на българската държава — един стопански бюджет, един бюджет за милиарди, който наистина заслужава по-голямо внимание.

Вместо да се направеше това, този бюджет ни се внесе едва преди 4—5 дена и сега, в една вечер, ще се приеме на първо четене, утре ще се разгледа в комисията и пак утре, след обяд, ще се приеме на второ четене в пленума с една бързина по-голяма дори от оная, с която се приеха бюджетите на отделните държавни ведомства.

Мене ми се струва, г. г. народни представители, че бюджетът на железниците и пристанищата се направи автономен и се отдели от общия бюджет на държавата тъкмо затова, защото е голям бюджет, защото е стопански бюджет, га да се даде възможност на железничарите и пристанищната администрация да го проучи по-добре и да го внесе без да среща пречки, които е срещала, когато го е внасяла като част от общия държавен бюджет. Автономията трябва да бъде използвана, на първо време, тъкмо затова — автономният бюджет на железниците да бъде своевременно внесен, да бъде разглеждан обществено — защото от неговото приемане са заинтересовани много стопански фактори въ нашата страна, заинтересован е и самият персонал — а така също и да се даде възможност на народното представителство, на комисията по Министерството на железниците, пощите и телеграфите, да го разгледа по-подробно, да го проучи по-добре и, следователно, да го приеме без ония недостатъци, които, утвърждам ви, ще бъдат допуснати поради това, че бюджетът ще мине с голяма бързина.

Г. г. народни представители! Въ бюджета на автономните железници и пристанища въ България и тази година няма нищо ново. Въ него са разбърсени различни параграфи и глави, има нови названия и наименования, обаче той не ни носи нищо ново по отношение на цифрите, които задоволяват съществените, материалните, техническите нужди на железниците, както и нуждите на персонала, който ги обслужва.

Автономията не оправда очакваните надежди. Смяташе се, че когато бюджетът на българските държавни железници и пристанища бъде автономен, веднага ще се премахнат всички откъси недъзи, които се съдържаха въ него, докато той беше част от държавния бюджет, поради големите формалности и големия бюрократизъм, които са се внедрили въ всички държавни ресори. От друга страна, всички очакваха, че този бюджет ще се постави на модерни начала, едва ли не на търговски начала; че начело на дирекцията ще бъдат поставени хора, които не ще се смущават от редица формалности, че ще могат да наредят по-съвършен, търговски бюджет и, по такъв начин, ще задоволят не само стопанските нужди на страната, но и нуждите на железниците, като едно голямо стопанско и, особено, техническо предприятие. По бюджетопроекта на българските държавни железници и пристанища се разрешава на съответния министър да изразходва за 1931/1932 финансовата година 1.873.067.589 л. или кръгло 1.900.000.000 л. Разпределят по различни отдели, този бюджет ни дава следните цифри въ разхода. По отдели I — железници: 1.420.601.490 л.; по отдели II — пристанища: 68.004.960 л. и по отдели III — фондове: 384.461.139 л. или общо 1.873.067.589 л. Съгласно чл. 2 на този бюджетопроект, разрешава се пак на съответния министър да получи приходи по този бюджет на обща цифра 1.954.599.108 л. Тия приходи ще бъдат получени съответно, както следва: по отдели I — от експлоатацията на железниците 1.491.660.000 л.; по отдели II — от експлоатацията на пристанищата 68.240.000 л. и, най-после, по от-

дели III — по фондовете — ще се получи 394.699.108 л. Или, г. г. народни представители, съпоставени приходите с разходите по българските държавни железници, през текущата финансова година ще се реализира един излишек от 81.531.519 л.

Г. г. народни представители! Разгледаме ли поотделно бюджета на тия три отдели — железници, пристанища и фондове — ние се натъкваме на интересни неща, които трябва още тази година да обрнат вниманието на министъра на железниците, а също така и на почитаемото народно представителство. Ние се натъкваме на редица недъзи и празноти, които тази година — втора година от автономния бюджет — трябва да бъдат навреме премахнати, за да може автономният бюджет на това голямо стопанско предприятие въ България да бъде поставен на един по-здрави, на един по-модерни, на един по-сигурни начала. Така, напр., въ отдели I — железници — ние имаме един разход от 1.420.000.000 л. кръгло и един приход от 1.491.000.000 л., или само бюджетът на железниците ще се приключи с един излишек от 71.058.510 л. Разбира се, този излишек ще се реализира при положението, че всичките предвидени приходи ще постъпят. За разходите не се съмнявам, че ще бъдат направени — тия няма да стигнат, ще стане може би нужда и за извънредни разходи — но по отношение приходите аз съм съмнявам, че ще постъпят. При условие именно, че предвидените приходи ще постъпят, ние ще приключим бюджета на Министерството на железниците с един излишек от 71.058.510 л. Подчертавам тази цифра, г. г. народни представители, и я съпоставям с общата цифра на този милиарден бюджет само на железниците — 1.420.000.000 л. приход и толкова разход, за да ви подчертая, че бюджетът на железниците, тъй както е нагласен, ще свърши сравнително с един много малък излишек, който, може би, през течение на годината, ако стопанската криза особено продължи — а има всички изгледи, че тя ще продължи — веднага да се изпари и да се обърне въ един значителен недостиг.

Но, г. г. народни представители, на тази моя мисъл може да се направи възражение, че бюджетът на държавните железници и пристанища е един стопански бюджет и, като такъв, той не може да си постави за пряма, за първа задача печалбата, приходите, че той има своето предназначение и че неговото предназначение е именно обслужване стопанските и културни нужди на нашата държава. Това от една страна. От друга страна, може да се направи второ основателно възражение, че железниците, като едно стопанско предприятие, имат свои нужди и че тия нужди трябва да се задоволят своевременно и достатъчно, за да може на това голямо предприятие да се даде една наистина по-съвършена техническа организация, от една страна; от друга, да се подобят държавните железници — това стопанско предприятие — с една образцова висша администрация, която да ръководи българските железници и, от друга страна, да се създаде един стабилизирани, един добре платен, един задоволен персонал, който преди всичко обслужва нуждите на държавните железници, без чието съдействие, каквито и други мърки да се вземат за изграждане тази техническа организация, не би се дошло до добри резултати, защото истинските двигатели на българските държавни железници са, преди всичко, служителите които движат тия железници — железничарите.

Г. г. народни представители! Приемайки тия възражения, които могат да се направят много основателно, ние не бива да изпуснем из пред вид, че българските държавни железници и пристанища, при този си бюджет, няма да задоволят тия нужди, които аз посочих — специфичните нужди на българското стопанство и нуждите на самите железници. И действително, тия нужди далеч не биха били задоволени, ако бюджетът не би бил изграден на един неправилен, според мене, начал, за да може да се получи този баланс, при който имаме един приход по железниците с излишек от 71.000.000 л. — вземам цифрата кръгло.

Въ приходите на българските държавни железници е поставена цифрата 95.660.000 л., която сума е взета от специален фонд по Дирекцията на железниците и пристанищата — фонд „Персонални добавки“. Този специален фонд и до днес не се използва за експлоатацията на железниците, въ смисъл, да бъдат сумите му внасяни като приход за експлоатацията на тия железници. На стр. 5 от бюджетопроекта, въ отдели „Разни приходи“, п. 6 — внос от персонални добавки, фигурира вноска към приходния бюджет на железниците 95.660.000 л. На стр. 98 ние имаме подробни указания, откъде и какъ се събира този фонд „Персонални добавки“. От друга

страна, ние имаме специален закон и специален правилник, въ който точно е указано какъ и по какъвъ начинъ се изразходва този фондъ, нареченъ „Персонални добавки“. На същата стр. 98, въ отдѣла приходи на фонда „Персонални добавки“, има следния текстъ: (Чете) „1. Допълнителни превозни такси върху пътническите билети — приходъ 48.000.000 л.; 2. Допълнителни превозни такси върху багажъ — 1.000.000 л.; 3. Допълнителни превозни такси върху колетите и пратки — 2.000.000 л.; 4. Допълнителни превозни такси върху стоки — 67.000.000 л.; 5. Допълнителни такси за навременно отпущане вагони — 4.700.000 л.; 6. Отъ контролни поправки — 800.000 л.; 7. Лихви — 500.000 л.“ Всичко приходъ по фонда „Персонални добавки“ — 124.000.000 л. Отъ този приходъ по фонда се взематъ 4/5 — 95.000.000 л. кръгло и се поставятъ въ приходъ на българските държавни желѣзници. При тоя фактъ, г. г. народни представители, ние сме поставени предъ въпроса: правилно ли е поставена тази сума отъ 95.000.000 л. въ приходния бюджетъ на желѣзниците, като имаме предъ видъ специалната задача на фонда „Персонални добавки“, закона и правилника, които уреждатъ както приходната, така също и разходната частъ на този фондъ? Самото название на фонда — „Персонални добавки“ — ни навежда веднага на мисълта, независимо отъ знанието, което имаме за него, че този фондъ е предназначенъ да бѣде разходванъ за подобрене. . . .

П. Анастасовъ (с. д): и **Д. Каранешевъ (д):** Часътъ е 8, г. председателю.

Министъръ П. Стайновъ: Азъ моля да се продължи заседанието, докато се привърши съ бюджета на желѣзниците.

Отъ лѣвицата: Нѣма кворумъ.

Д. Ивановъ (з. в): Нѣма кой да гласува.

П. Анастасовъ (с. д): Всичко 39 души сме.

Министъръ П. Стайновъ: Имаме решение да заседаваме до 9 ч.

П. Анастасовъ (с. д): Свършихме съ бюджета на държавата, и нѣма защо да се продължаватъ вече заседанията.

Министъръ П. Стайновъ: Но имаме решение да заседаваме до 9 ч.

П. Анастасовъ (с. д): То се отмѣни. Сега да се вдигне заседанието и утре въ 3 ч. всички да бѣдемъ по мѣстата си. Нѣма защо да се продължава заседанието, . . .

Д-ръ Н. Чирпанлиевъ (д. сг): Нѣма опасностъ.

П. Анастасовъ (с. д): . . . толкова повече, че свършихме съ бюджета на държавата и остана само този бюджетъ.

Т. Кънчевъ (д. сг): Имаме решение отъ по-рано да заседаваме до 9 ч.

П. Анастасовъ (с. д): То се отмѣни. Часътъ е вече 8, да вдигнемъ сега заседанието и утре въ 3 ч. да продължимъ, ако, разбира се, има кворумъ.

Д-ръ Н. Чирпанлиевъ (д. сг): Можемъ да продължимъ и сега.

П. Анастасовъ (с. д): Нѣма кворумъ, ако има кворумъ, разбирамъ.

И. Януловъ (с. д): Г. председателю! Нека се вдигне заседанието. Това ще бѣде по-добре и за г. министра: ще може утре да даде своите обяснения предъ една много по-голяма аудитория. Този бюджетъ е много интересенъ.

Министъръ П. Стайновъ: Нека се изкаже г. Нейковъ.

П. Анастасовъ (с. д): (Къмъ сговориститѣ) Ще останете 20 души, ако си отидемъ ние.

Министъръ Г. Т. Данаиловъ: Тъкмо сега ораторътъ се оплакваше, че сме закъснѣли съ бюджета на желѣзниците, а вие искате още повече да закъснѣемъ.

Д. Нейковъ (с. д): Ние се оплакваме, обаче държимъ за формитѣ, г. министре.

Д. Каранешевъ (д): Закъснѣли сте съ внасянето на бюджета.

Д. Зографски (з. в): По-хубаво е утре да продължи речта си г. Нейковъ.

Е. Начевъ (д. сг): Азъ правя предложение да се продължи заседанието, докато г. Нейковъ свърши речта си.

П. Анастасовъ (с. д): Нѣма кворумъ. Нѣма и 40 души тукъ.

Председателствуващъ В. Димчевъ: За да се вземе решение за продължение на заседанието, трѣбва да има кворумъ. Г. г. народнитѣ представители знаятъ това и поне до 8 ч. трѣбва да стоятъ тукъ.

П. Анастасовъ (с. д): Браво!

Председателствуващъ В. Димчевъ: Това е положението. И утре вечеръ трѣбва непременно да стоятъ тукъ, за да можемъ да заседаваме до 12 ч. Азъ не мога да нося отговорностъ, че не се ръководя по правилника.

Отъ лѣвицата: Браво!

Председателствуващъ В. Димчевъ: Дневниятъ редъ за утрешното заседание ще бѣде следниятъ:

Трето четене законопроектитѣ:

1. За бюджета на фондоветѣ;
2. За извънбюджетния (свръхсметенъ) кредитъ.
3. Одобрение предложението за одобрение Международната въздухоплавателна конвенция отъ 13 октомврий 1919 г. и пр.
4. Първо четене законопроекта за бюджета на българските държавни желѣзници (Продължение разискванията).
5. Второ четене законопроекта за създаване институтъ за народно здраве.

Първо четене законопроектитѣ:

6. За тълкувателенъ законъ на чл. 8 отъ закона за извършване водопровода Рила—София.
7. За измѣнение и допълнение закона за продаване нѣкои държавни гори въ Станимашко и пр.
8. За допълнение закона за преотстъпване отъ синдиката „Общъ подеъмъ“ върху държавата експлоатацията на каменосолнитѣ обекти на сѣщия синдикатъ и пр.
9. Одобрение предложението за освобождаване отъ мита и др. внесени отъ Столичната община динамитъ — гума „А“ 92% и пр.

Първо четене законопроектитѣ:

10. За предаване на Главната дирекция за настаняване на бѣжанцитѣ 52.000 дкара земя отъ пресушенитѣ държавни блата и пр.
11. За купуване отъ държавата зданието на Елисавета д-ръ Шишкова, въ гр. В. Търново и пр.
12. За измѣнение и допълнение на закона за държавния контролъ върху частнитѣ застрахователни дружества.
13. Второ четене законопроекта за ревизиране договоритѣ за наемъ на фондови земи — зеленчукови градини и пр.

Първо четене законопроектитѣ:

14. За допълнение чл. 171 т. 3 отъ закона за гражданското сѣдопроизводство.
15. За измѣнение и допълнение на закона за подпомагане пострадалитѣ отъ обществени бедствия.
16. За амнистия (Предложение на Ат. Малиновъ).
17. За отмѣнение на ал. ал. II и III отъ закона за администрацията и полицията (чл. 78).
- Второ четене законопроектитѣ:
18. За тълкуване на чл. 289 отъ закона за гражданското сѣдопроизводство.
19. За измѣнение нѣкои членове отъ закона за адвокатитѣ.
20. Докладъ на прошетарната комисия по списъцитѣ III, VII, X, XI, XII, XIII, XVI, XVII, XVIII, XIX, XXI, XXII и XXIII. Които приематъ този дневенъ редъ, моля, да вдигнатъ ръжка. Мнозинство, Събранието приема.

Вдигамъ заседанието.

(Вдигнато въ 20 ч. 6 м.)

Подпредседателъ **В. ДИМЧЕВЪ**

Замѣстникъ-секретаръ **СТОЙЧО МОШАНОВЪ**

Началникъ на Стенографското отдѣление: **Д. АНТОНОВЪ**

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

	Стр.		Стр.
Отпуски , разрешени на народните представители: Павелъ Георгиевъ, Стою Джуджевъ, Запрянь Миховъ, Хюсеинъ х. Галибовъ и Борисъ Ецовъ	1597	4 За бюджета на държавата за 1931/1932 финан- сова година. (Трето четене — приемане)	1626
Питане от народния представител Христо Калай- джиевъ към председателя на Народното събра- ние (устно) относно нанесенъ му побой на ра- ботническо събрание въ театъръ „Хемусъ“. (Раз- виване)	1597	5. За бюджета на българските държавни желѣз- ници и пристанища за 1931/1932 финансова го- дина. (Първо четене — разискване)	1631
Законопроекти:		Предложение за одобрение договора, сключенъ възъ основа на чл. 12 отъ закона за въздухоплаването между министра на желѣзниците, пощитѣ и те- леграфитѣ, действащъ отъ името и смѣтка на българската държава, и „Compagnie Internationale de Navigation Aérienne“, за отдаване експлоата- цията на въздушните линии: Драгоманъ—София —Пловдивъ—Свиленградъ, като частъ презъ бъл- гарска територия на трансевропейската линия— Парижъ — Бѣлградъ — София — Цариградъ, и частта надъ българска територия отъ въздуш- ната линия София—Солунъ. (Едно четене — приемане)	1631
1. За предаване на Главната дирекция за настаня- ване бѣжанцитѣ 52.000 декара земя отъ пресуше- нитѣ държавни блатъ въ Карабоазката низина. (Съобщение)	1597	Дневенъ редъ за следващото заседание	1633
2. За извънбюджетенъ (свръхсмѣтенъ) кредитъ за 1930/1931 финансова година. (Второ четене — приемане)	1597		
3. За бюджета на разнитѣ фондове за 1931/1932 финансова година. (Второ четене — приемане)	1600		